

VESTRE KIRKEGÅRD

UDVIKLINGSPLAN 2015-65

Juni 2015

VESTRE KIRKEGÅRD

Udviklingsplan 2015-65

Juni 2015

Projektleder

Annemette Fredslund Aagaard, Byens Drift, Center for Driftsudvikling, Arealudvikling

Planen er udarbejdet af

Schul Landskabsarkitekter
Værkstedet, Finsensvej 78
2000 Frederiksberg

Medarbejdere

Jane Schul
Jonas Schul
Stephanie Winther
Troels Friis

Bidrag til tekst, planer og illustrationer

Opland Landskabsarkitekter

Styregruppe

Helle Holsøe, Byens Drift, Center for Driftsudvikling
Lotte Stächer Christensen, Byens Drift, Center for Kunderettet Drift
Mette Runge Madsen, Byens Drift, Center for Driftsudvikling, Driftsanalyser
Nikolaj Hvingtoft Hansen, Byens Drift Syd

Projektgruppe

Adam Carsten Pedersen, Områdefornyelse Sydhavnen, Byens Udvikling
Ayla Nurkan Gretoft, Vand og VVM, Byens Anvendelse
Bente Kilhof, Byens Drift, Kirkegårde
Boris Koppel, Byens Drift, Center for Driftsudvikling, Partnerskaber
Brian Helt, Byens Drift Syd
Jan Burgdorf Nielsen, Byens Udvikling, Klima
Katja Lange, Vesterbro Lokaludvalg
Kristian Overby, Byens Udvikling, Almene boliger
Mads Johan Wilian Gudmand-Høyer, Byens Udvikling, Almene boliger
Stine Helweg, Byens Drift, Kirkegårde
Tine Scholkman, Byens Drift, Center for Driftsudvikling, Arealudvikling

Kort

Schul Landskabsarkitekter & Opland Landskabsarkitekter

Foto

Schul Landskabsarkitekter

Forside

Opland Landskabsarkitekter

Grafisk tilrettelæggelse

Schul Landskabsarkitekter

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	S. 8
STRATEGISKE RETNINGER FOR VESTRE KIRKEGÅRD	S. 11
De fire strategiske retninger for Vestre Kirkegård	s. 12
VESTRE KIRKEGÅRD IDAG	S. 15
Vestre Kirkegård - 1 ud af 5	s. 16
Beliggenhed og afgrænsning	s. 17
Eksisterende forhold og et historisk rids	s. 18
Styrker og udfordringer	s. 22
PLANENS RAMMER OG INITIATIVER	S. 25
De 5 spændingsfelter på Vestre Kirkegård	s. 26
UDVIKLINGEN AF VESTRE KIRKEGÅRD	S. 29
Orientering og indsatsområder	s. 30
Beplantningshierarki: 3 typologier	s. 32
Gravsteder og zoner	s. 36
Nye indgange og ankomster	s. 38
Vand og skybrudssikring	s. 39
Terrænmure og trapper	s. 40
Forbindelsessteder	s. 41
Søndre Kapel og akserne dertil	s. 42
Muslimske grave og Sjælør Boulevard	s. 43
Logistik og akser	s. 44
Rekreative zoner	s. 46
KIRKEGÅRDENS STRUKTUR - BEPLANTNING	S. 49
Bevoksningstyper og alléer	s. 50
Strukturelle plantninger	s. 52
Skoven	s. 54
Haven	s. 56
Lunden	s. 58
GRAVSTEDER	S. 61
Lige nu tilbyder Vestre Kirkegård	s. 62
Statistik	s. 63
Zoner	s. 64
Zoner med rene begravelseshaver	s. 66
Zoner med overvægt af gravsteder	s. 68
Zoner med fokus på rekreativt ophold	s. 70
Zoner der hjemfalder til rekreativt brug	s. 72
Mulighed for udvikling af gravstedstyper	s. 74
BELYSNING OG INVENTAR	S. 77
Belysning	s. 78
Inventar	s. 79

INDLEDNING

Ned gennem tiderne og i alle kulturer har man haft skik for at tage sig af de døde på sømmelig og værdig vis. Skikkene har ganske vist varieret stærkt, men det ændrer ikke på det forhold, at man til alle tider har følt sig forpligtet overfor de døde. De skikke, der kendetegner den måde, man begraver på, fortæller om, hvordan mennesker lever og tænker i et samfund.

Kirkegården - hvordan den ser ud - afspejler også det omkringliggende samfund. Vi kan derfor aflæse både vort samfunds historie og dets nutidige fortælling i kirkegårdens udseende og måden, den anvendes på. Historien, vi kan aflæse, findes i de tidstypiske gravsteder og monumenter, de karakteristiske grønne strukturer, de bevaringsværdige mure og bygninger samt i måden kirkegården er indrettet på. Nutidens samfund afspejles i typen af gravsteder, der efterspørges, i måden, begravelsen foregår på samt i den ændrede brug af kirkegården generelt. Dog går udviklingen langsommere på kirkegården end i resten af samfundet - her udspiller naturens og årstidernes sceneri sig - og denne langsomhed har stor betydning for kirkegården som sted.

De fleste af Københavns Kommunes kirkegårde er oprindeligt planlagte ud fra helhedsmæssige betragtninger, således at de i dag overvejende fremtræder som velfungerende og æstetisk smukke grav- og uderum med et stort rekreativt potentiale.

Størsteparten af kirkegårdenes areal er oprindeligt disponeret til traditionelle kistegravsteder, som i dag er en gravstedsform, der kun efterspørges i begrænset omfang. I takt med at disse gravsteder hjemfalder og nedlægges, mister områderne deres præg af traditionel kirkegård - med den tætte struktur af kistegravsteder omgivet af hække - og afløses af spredte gravsteder i græs. Da urnebegravelse i dag er den foretrukne begravelsesform, har det som konsekvens, at kirkegårdene har plads i overskud.

Byen omkring kirkegården udvikler sig tilsvarende i takt med tiden. Nutidens tendenser går i retning af, at flere flytter til

byen. Dermed øges behovet for kvalitative, grønne arealer i byen. Mange bruger cyklen som transportmiddel, og ønsket om at understøtte denne klimavenlige transportform udmønter sig i flere og bedre cykelruter igennem byen. Hele byen påvirkes af ændringer i klimaet med stigning i antallet af skybrud som eksempel.

Disse forhold betyder, at der er behov for en udviklingsplan, der kan sikre en overordnet retning og styring af kirkegårdens fremtidige udvikling. Udviklingsplanen skal sikre, at nye behov og ønsker tænkes sammen med de eksisterende rammer på en måde, der tilgodeser kirkegårdens primære rolle som begravelsesplads, værner om de kulturhistoriske og landskabelige værdier og samtidig peger fremad i forhold til nyt indhold og nye funktioner. Endvidere skal en udviklingsplan sikre tilstrækkelig fleksibilitet til at kunne rumme fremtidige ønsker til både begravelse og rekreation.

Nærværende udviklingsplan for Vestre Kirkegård er udarbejdet i 2014 - 15 og er gældende i perioden 2015 - 2065.

Udviklingsplanen er en rammeplan, der fastlægger, hvilke pleje- og udviklingsinitiativer, der vil være hensigtsmæssige at gennemføre for at opfylde planens vision. Der følger ikke midler til realisering af disse initiativer med planen.

Udviklingsplanen er udarbejdet på baggrund af "Politik for udvikling af Københavns Kommunes fem kirkegårde mod 2065", der er politisk besluttet i Teknik- og Miljøudvalget i Københavns Kommune i 2015. Udviklingsplanen er desuden udarbejdet i samarbejde med et kirkegårdsbrugerråd bestående af repræsentanter fra Københavns Kommune og Bispebjerg Kirkegård, samt borgere og repræsentanter fra relevante organisationer, råd og institutioner med interesse i kirkegårdens udvikling og pleje. Arbejdet med udviklingsplanen har desuden været fulgt af en projektgruppe fra Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning, Byens Drift, Byens Udvikling og Byens Anvendelse. Boligforeninger omkring kirkegården har

deltaget i workshops og har dermed medvirket til arbejdet med udviklingsplanen.

”Politik for udvikling af Københavns Kommunes fem kirkegårde mod 2065” har tre hovedformål: det ene hovedformål er, at kirkegårdene fremover skal kunne imødekomme befolkningens ønsker til alsidige gravstedsformer, eksempelvis mere pladskrævende begravelsesformer som begravelse i skov.

Det andet hovedformål er, at kirkegårdene fremover skal udgøre en mere aktiv del af københavnernes rekreative liv.

Det tredje hovedformål er, at kirkegårdene fremover skal udvikles under hensyntagen til de fem grundlæggende spændingsfelter:

- 01 - KOLLEKTIV RESSOURCE / PERSONLIGT RUM
- 02 - HYLDEST TIL LIVET / RUM TIL SORG
- 03 - PLADS TIL ALLE / IKKE PLADS TIL AL ADFÆRD
- 04 - HJEMMEVANT / FREMMEDGJORT
- 05 - TIDLØST STED / STED I UDVIKLING

Alle tre hovedformål bør realiseres i respekt for hver kirkegårds kulturhistoriske værdier og landskabelige særpræg samt i respekt for kirkegårdenes primære funktion som begravelsesplads og rum for sorg. Ligeledes skal kirkegårdenes udvikling ske under hensyn til, at kirkegårdene har betalende gravsteds kunder, som forventer en kontinuitet i kirkegårdens æstetik, funktion og drift over en lang periode.

Politikken, der er fælles for de fem kirkegårde, formulerer den overordnede retning for kirkegårdenes udvikling over de næste 50 år og agerer konkret afsæt for fem udviklingsplaner for henholdsvis Assistens, Bispebjerg, Brønshøj, Sundby og Vestre Kirkegårde.

Tyske grave på Vestre Kirkegård.

STRATEGISKE RETNINGER FOR VESTRE KIRKEGÅRD

DE FIRE STRATEGISKE RETNINGER FOR VESTRE KIRKEGÅRD

”Politik for udvikling af Københavns Kommunes fem kirkegårde mod 2065” identificerer for hver kirkegård de vigtigste udfordringer, kirkegården står overfor de kommende år. Disse udfordringer modsvarer i politikken af en række strategiske retninger, der anviser udviklingsinitiativer, som understøtter de tre hovedformål i politikken, nemlig at kirkegårdene fremover skal imødekomme befolkningens ønsker til alsidige gravstedsformer, at kirkegårdene fremover skal udgøre en mere aktiv del af københavnernes rekreative liv og at kirkegårdene fremover skal udvikles under hensyntagen til de fem spændingsfelter i politikken.

De strategiske retninger for Vestre Kirkegård er:

ÅBN KIRKEGÅRDEN OP OG INVITÉR OMVERDENEN INDENFOR

Det handler om at skabe flere fysiske indgange til kirkegården samt at gøre området mere imødekommende, overskueligt og tilgængeligt. Nye indgange fra Sjælør Boulevard vil gøre det nemmere for de mange beboere i området at besøge kirkegården og færdes på tværs af lokalområdet. Styrket arkitektonisk kvalitet af de nuværende ankomstrum ved Bavnehøj Allé og Vigerslev Allé vil også få kirkegården til at byde indenfor.

UDNYT KIRKEGÅRDENS PLADSMÆSSIGE POTENTIALER MERE OPTIMALT

Udviklingsplanen viser, at kirkegården kan rumme nye særafdelinger samt nye og mere pladskrævende gravstedsformer og naturpræg. Hvor områder ikke længere udgør gravplads kan kirkegården - med klare zoner for ophold og flere bænke - udgøre et grønt rekreativt aktiv for lokalområdet. Med åbning af tætte beplantninger kan der skabes større tryghed for de besøgende. Samtidigt udgør de store friarealer en mulighed for at arbejde med en sammenhængende skovkarakter, der vil tiltrække nye gravstedskunder og øge biodiversiteten i området.

GENETABLÉR STRUKTURER, IDENTITET OG SÆRPRÆG PÅ KIRKEGÅRDEN

Kirkegårdens strukturer bør genoprettes, så den rumfølelse, som er så vigtig for det æstetiske helhedsindtryk og oplevelsen af kirkegården som værdig begravelsesplads, genskabes. Genopretning af de grønne strukturer vil lade de enkelte afdelingers særegne præg træde tydeligt frem og gøre kirkegården mere overskuelig at orientere sig i.

SKAB STØRRE KENDSKAB TIL KIRKEGÅRDENS RESSOURCER OG ATTRAKTIONER

Vestre Kirkegård tilbyder pompøse mausoleer, landskabelige oplevelser, unikke kunstværker, klassiske familiegravsteder over københavnske slægter, gravmæler for berømt heder, samt talrige eksempler på skiftende arkitektur- og bygningstraditioner igennem historien. De strategiske retninger søger at udnytte Vestre Kirkegårds store potentiale som både begravelsesplads, rekreativ lund og naturområde. Derudover udgør kirkegårdens store uudnyttede arealer et potentiale i forbindelse med klimatilpasning.

EFFEKT

Ved implementering af disse fire strategiske retninger skabes større lokalt kendskab til kirkegårdens ressourcer og attraktioner. Kirkegården bliver mere synlig i lokalområdet og i byen, på lige fod med andre lokale ressourcer og institutioner, og der skabes muligheder for ny rekreativ anvendelse af bestemte områder på kirkegården.

VESTRE KIRKEGÅRD IDAG

VESTRE KIRKEGÅRD - 1 UD AF 5

BELIGGENHED OG AFGRÆNSNING

EKSISTERENDE FORHOLD OG ET HISTORISK RIDS

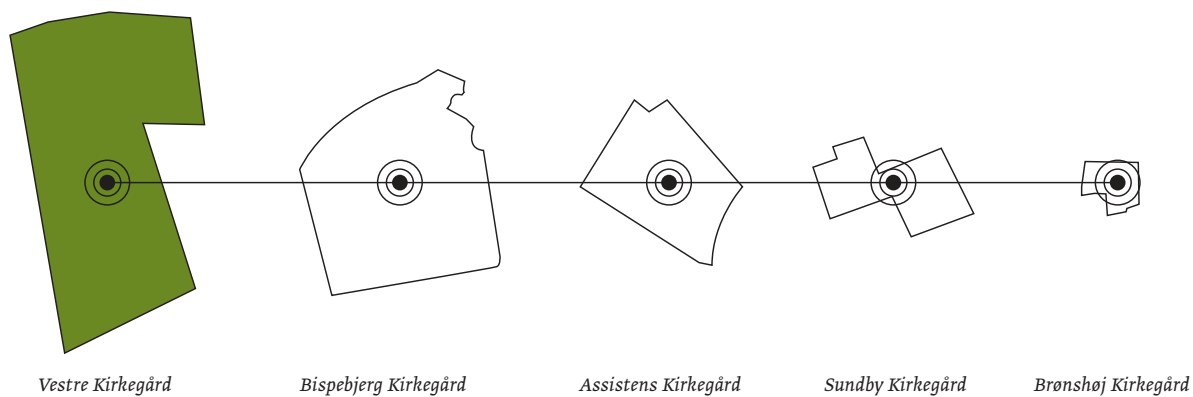
STYRKER OG UDFORDRINGER

VESTRE KIRKEGÅRD - 1 UD AF 5

Vestre Kirkegård er den landskabelige kirkegård blandt de 5 kirkegårde i København. Her er plads og volumen til at skabe en egentlig skovkirkegård og udvikle større, sammenhængende rekreative områder, der spiller sammen med byen. Samtidigt findes her højt detaljerede anlæg og gravmiljøer, som skaber forventning om velplejede anlæg, i kontrast til de mere ekstensivt plejede områder. Denne dualitet er Vestre Kirkegårds helt særlige kendetegn, som der skal værnes om.

I de senere år har især kirkegårdens kant mod Sjælør Boulevard ændret karakter fra at have et beskyttende og detaljeret udtryk

- der har afskærmet de mange muslimske grave i området - til at være et åbent areal uden rumdannende og afskærmende ryg mod byen. Rækken af gamle popler, der tegnede kirkegårdens grønne profil mod byen, blev fældet i 2014. Det er derfor altafgørende, at den fortsatte udvikling af dette område sker i respekt for kirkegårdens primære karakter som et skærmet miljø med plads til sorgbearbejdning, eftertænksomhed og fordybelse og i landskabsarkitektonisk balance med kirkegårdens andre gravmiljøer.

BELIGGENHED OG AFGRÆNSNING

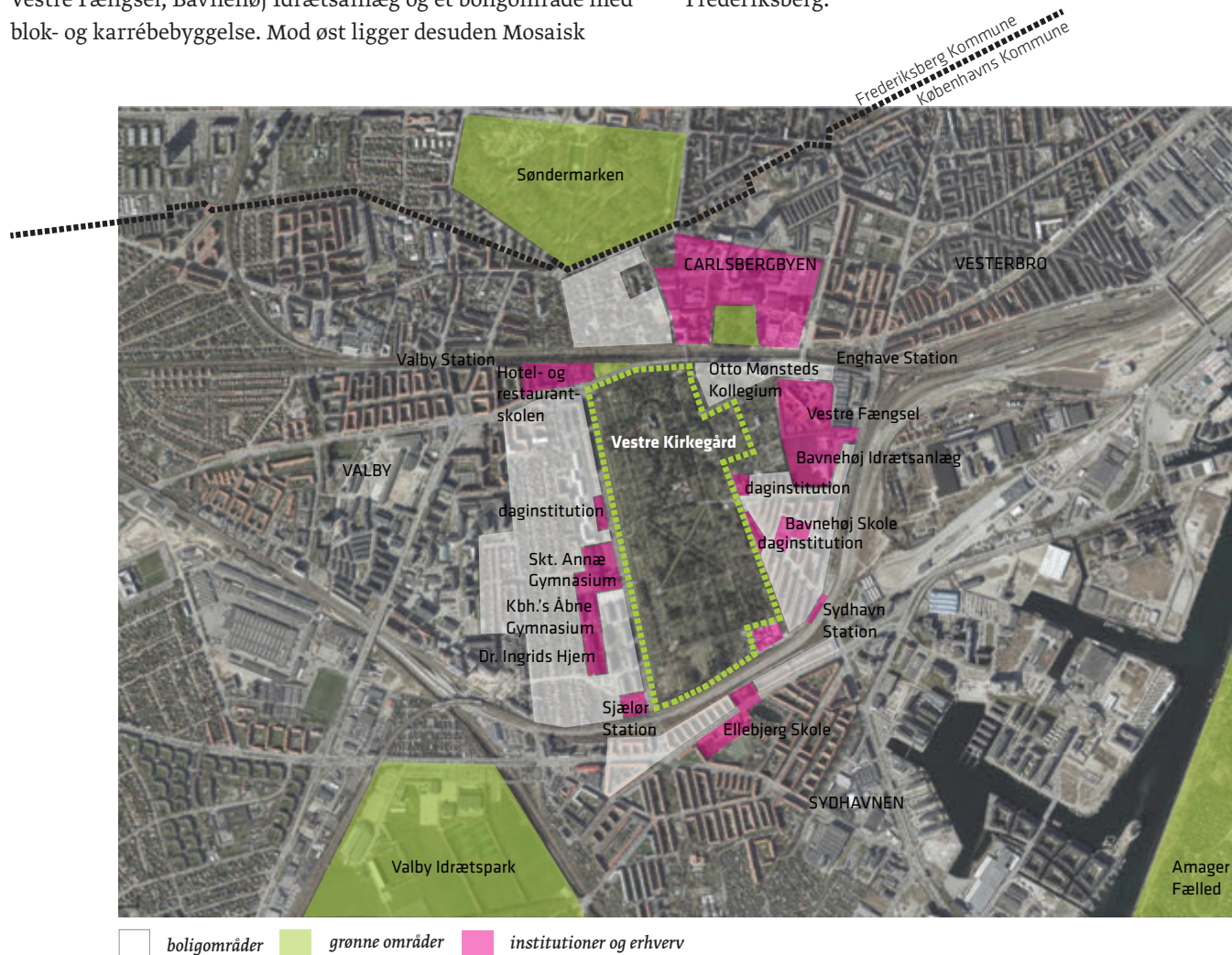
Vestre Kirkegård er beliggende i Kgs. Enghave på grænsen til Valby og omfatter et areal på 54 ha. Kirkegården er Danmarks største. Området, kirkegården ligger i, er præget af infrastrukturelle anlæg, skoler og andre institutioner samt beboelse i primært større boligkomplekser.

Nord for Vestre Kirkegård løber Vigerslev Allé, der fungerer som indfaldsvej til det centrale København, samt Vestbanen, der forbinder Københavns Hovedbanegård med stationer mod vest. Umiddelbart nord for baneanlægget ligger det tidligere bryggeri Carlsberg, der er under udvikling under navnet Carlsbergbyen. Området kommer til at indeholde både erhverv, boliger og børne-, uddannelses- og kulturinstitutioner.

Mod øst afgrænses kirkegården af Otto Mønstedts Kollegium, Vestre Fængsel, Bavnehøj Idrætsanlæg og et boligområde med blok- og karrébebyggelse. Mod øst ligger desuden Mosaik

begravelsesplads, som ikke er en del af denne udviklingsplan. Umiddelbart syd for Vestre Kirkegård løber gang- og cykelforbindelsen Sydbanestien samt jernbanelinien Sydbanen, der forbinder Københavns Hovedbanegård med stationer sydpå. I kirkegårdens sydøstlige hjørne ligger et område med mindre bygninger, der i dag bruges af blandt andet Københavns Kommunes Center for Afklaring og Beskæftigelse samt en villa, der udlejes til beboelse. Langs kirkegårdens vestlige kant løber Sjælør Boulevard, som også fungerer som indfaldsvej til det centrale København, og langs vejen findes boligområder med blokbebyggelse, et område med villaer samt to gymnasier, et plejecenter og en daginstitution.

Vestre Kirkegård udgør et af områdets store, grønne arealer, der også inkluderer Valby Idrætspark samt Søndermarken på Frederiksberg.

EKSISTERENDE FORHOLD OG ET HISTORISK RIDS

Vestre Kirkegård indviedes i 1870 som Københavns nye, store begravelsesplads, der på det tidspunkt lå udenfor byen.

Kirkegården anlagdes efter en helhedsplan tegnet af arkitekt Hans Jørgen Holm i samarbejde med stadsingeniør/brolægningsinspektør Charles Ambt og landskabsarkitekt Edvard Glæsel. Helhedsplanen blev vedtaget i Københavns Borgerrepræsentation i 1883.

I 1891-92 byggedes Nordre Kapel som kirkegårdens første grundmurede kapel, der også er tegnet af Hans Jørgen Holm.

I 1901 indlemmedes Valby og Vigerslev i Københavns Kommune, og Vestre Kirkegård kom dermed til at ligge indenfor kommunegrænsen.

I 1906 indviedes Søndre Kapel som kirkegårdens andet kapel, der også blev bygget efter Hans Jørgen Holms plan. I 1906 påbegyndtes også realisering af de særlige planer for afdelingerne B, C og D, som stod færdige i 1921.

Færøsk afdeling tages i brug i 1912 som den første specialafdeling på Vestre Kirkegård. Siden er en række andre specialafdelinger anlagt og disse står som et af kirkegårdens særkender.

I 1913 indviedes kirkegårdens tredje kapel - Østre Kapel - der tegnedes af Københavns Kommunes kirkegårdsarkitekt fra 1910 og frem, Holger Jacobsen. Han tegnede også terrasseanlægget mod Sjælør Boulevard, der anlagdes som udvidelse af kirkegården i 1920. I 1921 etableredes mønsterafdelingen H-11 - ligeledes efter Holger Jacobsens tegninger.

I 1930 får Vestre Kirkegård sin første urnehave, der tegnes af I.P. Andersen. Urnehave A indeholder et smukt, terrasseret anlæg placeret omkring et spejl bassin.

Professor ved Kunstakademiet Einar Utzon-Frank foreslog i 1924, at området omkring søen (afd. A) skulle anvendes til et friluftspantheon, hvor særligt fortjenstfulde personer kunne begraves. Efter nogen debat omkring emnet blev idéen gennemført fra 1932.

I 1947 etableredes Vestre Kirkegårds askefællesgrav og i 1987 anlagdes kirkegårdens første urnefællesgrav.

I 2005 overtog Københavns Kommune Den Katolske Kirkegård, der ligger umiddelbart øst for Vestre Kirkegård, og som i dag betegnes Katolsk Afdeling.

På Vestre Kirkegård findes i dag Nordre Kapel med to kapelsale beliggende umiddelbart nord for søen. Nordre Kapels Store sal er i funktion som kapel og udlejes til højtideligheder.

Søndre Kapel er i dag omdannet til åben pavillon i havekunstværket 'Stjernevejs-projektet'.

Kirkegårdens tredje kapel, Østre Kapel, ligger i det sydøstlige hjørne og har stået tomt i mange år.

Alle kapeller er i deres nuværende form bevaringsværdige.

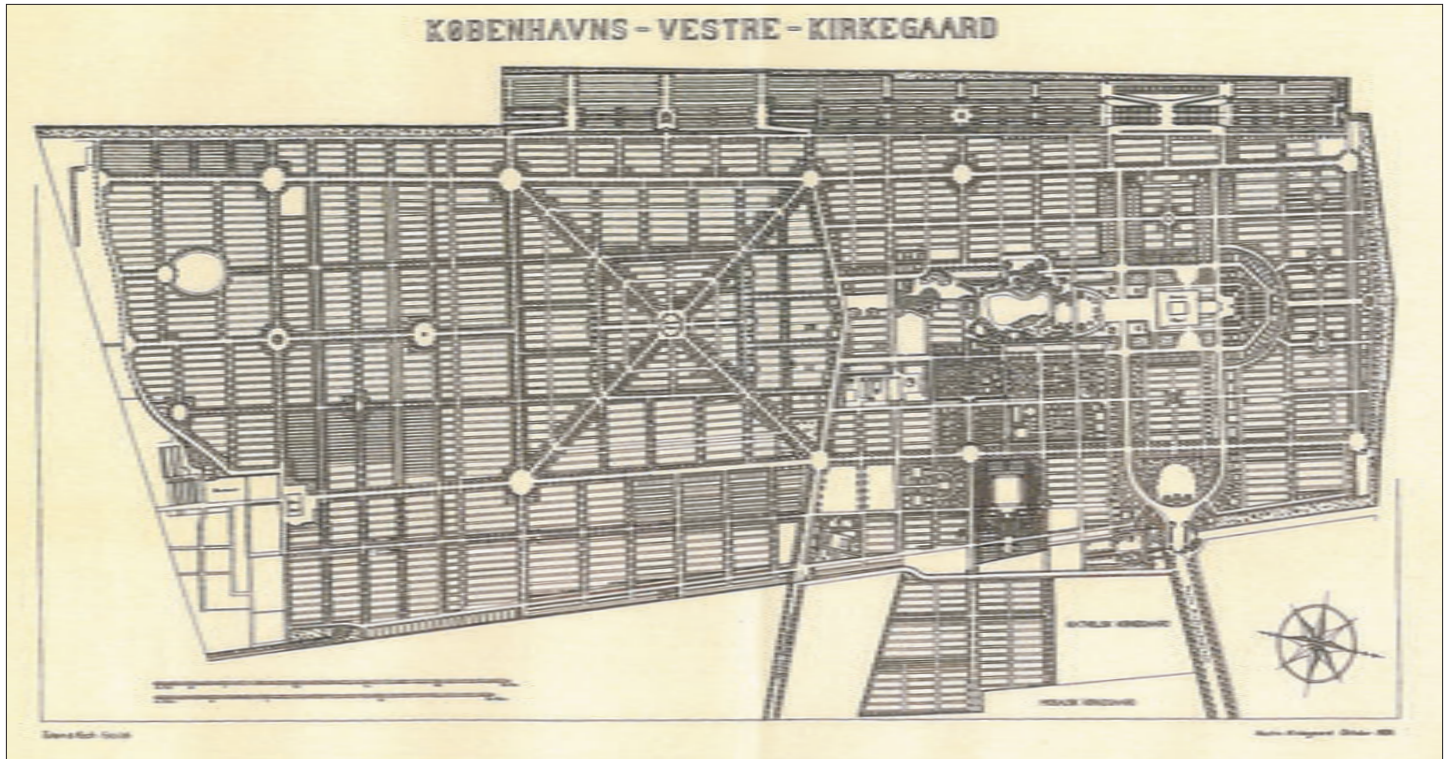
Centralt på kirkegården ligger den primære materielgård, der huser kirkegårdens driftspersonale.

De lave rødstensbygninger er samlet omkring en lille gårdsplads og udgør en smuk og bevaringsværdig enhed.

På kirkegårdens område findes yderligere to villaer, der lejes ud til beboelse, samt et antal bygninger i det sydøstlige hjørne, der i dag udlejes til kommunale formål.

Søen med Nordre Kapel i baggrunden ca. 1892-1900.

Plan over Vestre Kirkegård 1930.

Terrassekirkegården 1921.

Urnehave A 1937.

STYRKER OG UDFORDRINGER

Vestre Kirkegård er opbygget som et nyklassicistisk anlæg med lange alléer, der tegner kirkegårdens overordnede grønne struktur og inddeler kirkegården i mindre kvarterer. Alléerne fungerer som pejlemærker og vejvisere og angiver retning i kirkegårdens system af hækomkransede afdelinger, der enkelte steder er afvejet til fordel for buer eller organiske former i forbindelse med en mere naturpræget afdeling. Hvor alléer krydser hinanden, markeres krydsningspunktet med cirkulære pladser.

Kirkegården er indrammet dels af hegn og dels af mure. Ved hovedindgangen på Vestre Kirkegårds Allé er muren bygget sammen med en femdelt, muret port med gavltreffet 'Moder Jord' af Svend Rathsack svævende over den midterste portåbning. Hegnene om kirkegården er dels uskønne trådhegn og panelhegn. Ud over hegnene rammes kirkegården ind af beplantning. Mod nord er skråningen mod Vigerslev Allé plantet til med både buske og store træer og mod øst og syd dannes rammen ligeledes af træer, buske, hæk samt klatreplanter på hegnet. Enkelte steder er der frit udsyn ind til kirkegården.

Langs Sjælør Boulevard stod tidligere en tæt række af Berlinerpopler, der dannede en smuk og landskabeligt rumdannende væg mellem kirkegården og den trafikerede indfaldsvej. Poppelrækken blev, på grund af træernes alder, fældet og kirkegården mangler derfor i høj grad sin indramning på denne strækning.

Katolsk Afdeling umiddelbart øst for Vestre Kirkegård ligger som et separat anlæg med indgang fra Vestre Kirkegårds Allé.

Vestre Kirkegård er præget af stor kulturel, etnisk, religiøs og social mangfoldighed, hvilket kommer til udtryk i en lang række særafdelinger som eksempelvis færøske, grønlandske, lettiske, muslimske og ateistiske afdelinger. Desuden findes et stort afsnit for tyske soldater- og flygtningegrave, britiske krigsgrave og fællesgrave for medlemmer af Frelsens Hær.

Mange af disse særlige afdelinger fremstår med et eget særpræg, som ikke genfindes andre steder på kirkegården og som er med til at tegne den mangfoldige Vestre Kirkegård.

De lange, ubrudte vej- og stiforløb er en tryghedsmæssig udfordring, og ikke mange steder lægges op til ophold. Visse steder fremstår beplantningerne meget tætte helt ud til stierne, hvilket også har den betydning, at oplevelsen af at færdes i bestemte områder kan virke uoverskuelig og utryk. Man mangler åbninger i det grønne til at orientere sig efter, og særligt høje korsformede taksplantninger omkring Stjernevejen giver en næsten klaustrofobisk stemning i centrum af kirkegården. For dårligt gående og andre med ønske om hvile, er der ikke mange steder at tage ophold på strækkene gennem kirkegården.

Afdeling R, før fældning af poppelrække, 2013.

Den kedelige ankomst fra Bavnehøj Allé, 2015.

Søen afd. A, 2015.

Fragmenteret gravstruktur giver manglende orientering.w

Den forsønkede Urnehave A, 2015.

Lav støttemur og skråning mellem afd. R og afd. 7, 2015.

PLANENS RAMMER OG INITIATIVER

DE 5 SPÆNDINGSFELTER PÅ VESTRE KIRKEGÅRD

DE 5 SPÆNDINGSFELTER PÅ VESTRE KIRKEGÅRD

Udviklingsplanen for Vestre Kirkegård tager udgangspunkt i de fem spændingsfelter i "Politik for udvikling af Københavns Kommunes fem kirkegårde mod 2065". De fem spændingsfelter viser den kompleksitet, der er til stede på byens kirkegårde og de fungerer som et filter, der sikrer, at fokus er på at udvikle kirkegårdene på en måde, som værner om deres primære rolle som begravningsplads samtidig med, at de udvikler sig som 'sted' og skaber mening og værdi.

Spændingsfelterne indgår som udgangspunkt for alle udviklingsplanens indsatsområder og beskrives summarisk nedenfor.

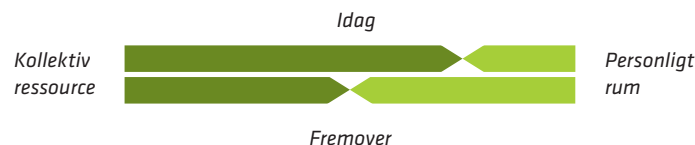
01 - KOLLEKTIV RESSOURCE / PERSONLIGT RUM

I dag

Vestre Kirkegård udgør med sin kulturhistorie og righoldige natur en stor kollektiv ressource i København. Det personlige rum virker klemt, fordi der er langt mellem de aktive gravsteder, her virker åbent med manglende strukturer og grønne rum. Her er plads i overskud.

Fremover

Kirkegården bør signalere, at den er begravningsplads og ikke park. Der er behov for, at de personlige rum styrkes landskabeligt, således at det gøres tydeligt, hvornår man befinder sig i et gravrum og hvornår, man befinder sig i det offentlige kollektive rum på kirkegården.

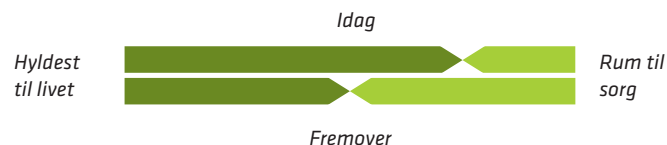
02 - HYLDEST TIL LIVET / RUM TIL SORG

I dag

Vestre Kirkegård er rum for sorg og besøges af mange gravstedskunder, men også en del rekreative brugere finder glæde i naturen her. Kirkegårdens åbne udtryk skaber uklarhed om, hvor de forskellige brugergrupper må være. Randområderne, hvor der ikke længere begravnes, udgør en stor rekreativ ressource.

Fremover

Der er behov for at forstærke kirkegårdens betydning som værdigt mindested og gravplads. Som besøgende skal man kunne mærke, at kirkegården spiller en særlig rolle i samfundet, og at de aktiviteter, der udfolder sig her som hyldest til livet, udfolder sig med respekt for denne rolle.

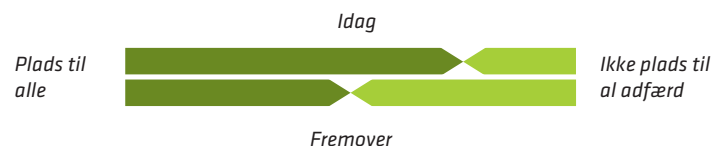
03 - PLADS TIL ALLE / IKKE PLADS TIL AL ADFÆRD

I dag

Langt den overvejende del af de besøgende på kirkegården udviser en respektfuld adfærd, men der forekommer også uønsket adfærd, som virker krænkende på gravstedskunderne.

Fremover

Fremover er der behov for en øget rammesætning og zonerings på kirkegården, således, at den primært henvender sig til de brugergrupper, der er bevidste om stedets kvaliteter og sætter pris på de værdier, der eksisterer her. Flere mennesker på kirkegården, eksempelvis børn og ældre, kan bidrage til øget tryk hos brugerne. Dog bør den rekreative "trafik" ledes uden om steder, hvor der foregår begravelseshandlinger.

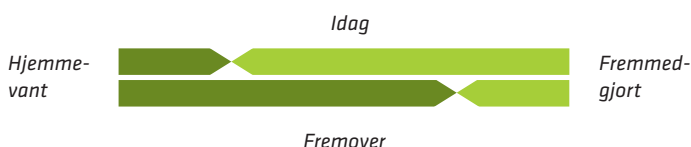
04 - HJEMMEVANT / FREMMEDGJORT

I dag

Vestre Kirkegård er Danmarks største kirkegård med kun få og spredt placerede indgange, hvilket gør den svært tilgængelig. Muren og hegnet omkring kirkegården har en vigtig arkitektonisk og rumlig betydning men har også en fremmedgørende effekt på omverdenen. Kirkegården virker ikke integreret i lokalområdet.

Fremover

Der er behov for at åbne kirkegården op på flere udvalgte steder samt forbedre orienteringsmulighederne, således at kirkegården bliver attraktiv at besøge for flere mennesker. Øget skiltning og formidling af kirkegårdens aktiviteter vil gøre det nemmere at orientere sig og færdes på kirkegården.

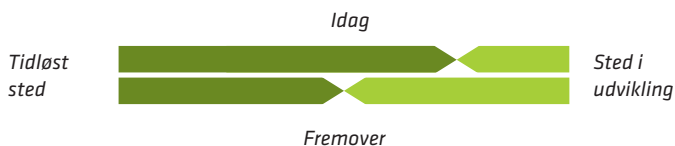
05 - TIDLØST STED / STED I UDVIKLING

I dag

Kirkegården repræsenterer sin tids landskabelige idealer, den er klassisk i sin disposition og fremstår i dag overvejende intakt med sine lange alléer, markante gravrum og mange særafdelinger. Kirkegården er i nyere tid udviklet med Stjernevejsprojektet, der blev etableret i 2001.

Fremover

Fremover bør kirkegården udvikles med nye gravstedsformer samt rekreative opholdsmuligheder, der går i spænd med kirkegårdens primære funktion som begravelsesplads. Behovet for kontinuitet tilgodeses ved at respektere kirkegårdens grundlæggende strukturer, når der eksempelvis udvikles nye gravstedsformer eller naturpræg. De ubenyttede bevaringsværdige bygninger, som står tomme, udgør et kulturelt potentiale, der bør udnyttes lokalt.

UDVIKLINGEN AF VESTRE KIRKEGÅRD

ORIENTERING OG INDSATSOMRÅDER

BEPLANTNINGSHIERARKI: 3 TYPOLOGIER

GRAVSTEDER OG ZONERING

NYE INDGANGE OG ANKOMSTER

VAND OG SKYBRUDSSIKRING

TERRÆNMURE OG TRAPPER

FORBINDELSESSTEDER

SØNDRE KAPEL OG AKSERNE DERTIL

MUSLIMSKE GRAVE OG SJÆLØR BOULEVARD

LOGISTIK OG AKSER: ET TYDELIGT HIERAKI

REKREATIVE ZONER

ORIENTERING OG INDSATSOMRÅDER

LANDSKABSARKITEKTONISK STRUKTUR

Et klart grønt beplantningsmæssigthierarki sikrer at kvaliteterne i kirkegårdens rum kommer tydeligt frem og styrker mulighederne for at orientere sig i kirkegårdens vidtstrakte landskab. For oplevelsen af kirkegården som et levende og stærkt miljø er bevægelsen mellem forskellige områder af fundamental betydning.

ZONERING MELLEMLER GRAVSTEDER OG REKREATIVE OMRÅDER

Der er behov for at sikre - samt tydeliggøre - kirkegården som rum til sorg for de besøgende samt at forstærke kirkegårdens betydning som værdigt mindsted og gravplads. En zonerings af gravområder er en central og vigtig del af udviklingsplanen. Den sikrer, at pårørende kan have deres eget rum, mens kirkegården også kan virke inviterende for mennesker, som ikke kommer for at besøge et gravsted. Her kan skabes nye tidssvarende og attraktivt skærmede gravstedsformer. Med zonerings skabes også en tydelig orientering for besøgende, så man som gæst kan finde hen til et rekreativt område eller et fredfyldt gravrum.

ÅBNING TIL BYEN

Åbning og arkitektonisk markering af kirkegården mod vest, syd og nord vil skabe en større tilknytning til byen og fremtidssikre kirkegården gennem udbredelse af historien om Vestre Kirkegård som en enestående kirkegård med et bevaringsværdigt kulturmiljø i Danmark.

TRAPPER OG TERRÆNMURE

Terrænmurene udgør Vestre Kirkegårds arkitektoniske skelet og fungerer sammen med trapperne som væsentlige rumskabende figurer. Det er nærmest her i mødet mellem strukturer og de stiliserede naturscenarier omkring Nordre Kapel, at Vestre Kirkegård for alvor har sin egen identitet.

VAND OG SKYBRUDSSIKRING

Med behovet for at tænke klimasikring ind i alle offentlige anlæg er vandet også potentielt et landskabeligt og rekreativt element, der kan skabe en merværdi for kirkegården, både arkitektonisk, biologisk samt oplevelsesmæssigt, således at livskvaliteten for de omkringboende til Vestre Kirkegård øges. Vandet er endvidere attraktivt som stemnings-skaber for gravsteds kunderne.

FORBINDELSSESSTEDER

Et tydeligere hierarki i vej og stinet giver orientering og tryghed. Rundt om på kirkegården er en række centrale forbindelsessteder, som henligger uden særlige karaktertræk eller landskabsarkitektonisk betydning. Her kan strukturen styrkes og opnås et stort kvalitetsløft med en relativt lille indsats.

DEN REKREATIVE ZONE

Rekreative områder, der etableres i respekt for roen og ceremonierne på kirkegården kan være med til at skabe en mere livfuld og tryk kirkegård. Både for de mennesker, der slår sig ned i græsset, men også de traditionelle kirkegårdsgæster kan opleve det som et positivt tilskud til besøget, at kirkegården rummer plads til liv.

MUSLIMSKE GRAVE OG SJÆLØR BOULEVARD

Kirkegårdens landskabelige kant mod Sjælør Boulevard bør være et indsatsområde, der sikrer at kirkegården igen kan fungere som værdig ramme omkring gravene og sikre det personlige rum. Muslimsk afdeling har desuden behov for at blive indrettet smukt og med høj landskabsarkitektonisk kvalitet.

STJERNEVEJEN

Det anlæg - som skulle beskrive et nyt centrum på kirkegården og sikre en god orientering - har fået lov til at vokse vildt og er blevet et lukket, utrygt og uinviterende miljø. Beplantningen bør åbnes op, så man igen kan få overblik og fornemme den stærke korsform i det kvadratiske landskabsrum, som Stjernevejen indgår i.

LOGISTIK OG AKSER

Kirkegårdens stisystem bevares som eksisterende og udvides med nye stier i nødvendigt omfang. Nye stier i havezonerne anlægges i videst muligt omfang i overensstemmelse med de historiske strukturer i planen fra 1930. En samlet renoveringsstrategi for allétræerne bør sikre, at disse alléer atter fremstår som det tydelige skelet på kirkegården.

2015 16 17 18 19 20 21 22 23 24 2025

LANDSKABSARKITEKTONISK STRUKTUR

ZONERING MELLEMLER GRAVSTEDER OG REKREATIVE OMRÅDER

ÅBNING TIL BYEN

TRAPPER OG TERRÆNMURE

VAND OG SKYBRUDSSIKRING

FORBINDELSSESSTEDER

DEN REKREATIVE ZONE

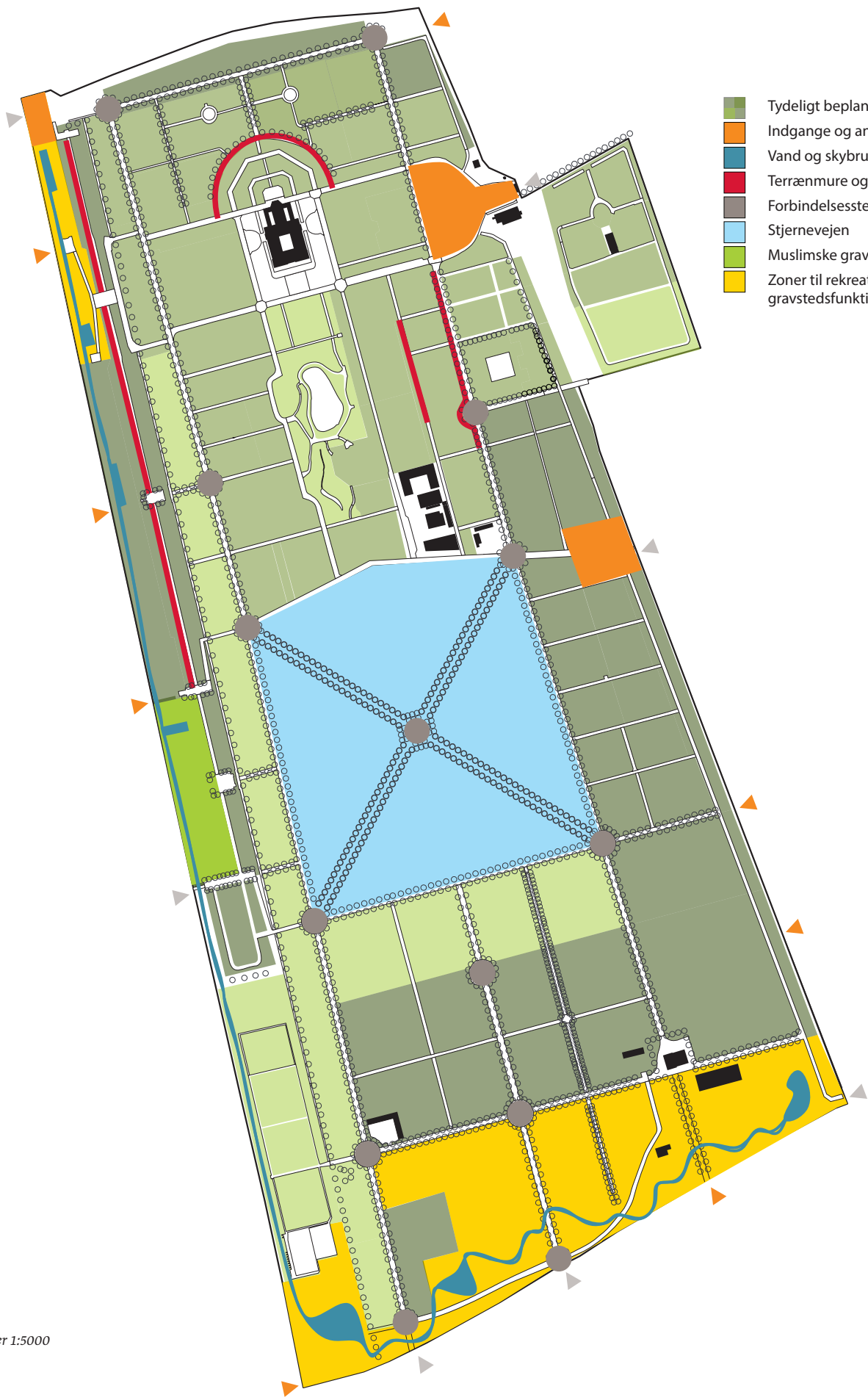
MUSLIMSKE GRAVE OG SJÆLØR BOULEVARD

STJERNEVEJEN

LOGISTIK OG AKSER

- Tydeligt beplantningshierarki
- Indgange og ankomster
- Vand og skybrudssikring
- Terrænmure og trapper
- Forbindelsessteder
- Stjernevejen
- Muslimske grave og Sjælør Boulevard
- Zoner til rekreativ brug, uden gravstedsfunktion

Indsatsområder 1:5000

INDSATSOMRÅDE - BEPLANTNINGSHIERARKI : 3 TYPOLOGIER

Det primære tiltag i relation til bæredygtighed er at fastholde hele kirkegårdens areal som grønt område. Herved bevares den værdi, kirkegården bidrager med i form af nedsivning af regnvand, lagring af CO₂ og øvrige miljømæssige fordele.

Vestre Kirkegård er præget af mange, fuldt udviklede, solitære træer af vidt forskellige arter og særpræg. Her findes både stedsegrønne og løvfældende træer, hvoraf en del er af særlig botanisk værdi. Særligt i kirkegårdens nordlige del dominerer stedsegrønne træer og buske. Her er mange store taks, der enten står som buske eller mindre, let opstammede træer. Desuden findes forskellige arter af gran, fyr og ceder samt - typisk i forbindelse med gravsteder - indslag af eksempelvis thuja og sumpcypres. Derudover bidrager lavere beplantning af buksbom, gedebled, vedbend og lignende bunddækkende planter til det vintergrønne udtryk.

I afdeling A omkring søen udgør beplantningen et blandet billede af stedsegrøn og løvfældende beplantning med flere indslag af eksoter. Beplantningen her understreger afdelingens landskabelige udtryk, som kontrasterer den øvrige kirkegårds gridbaserede struktur. Klippet beplantning i dette område er primært formet i organiske former.

I 'Dalen' er beplantningen mere naturpræget og domineres af birk og bøg samt fritvoksende taks og uklippet græs.

I kirkegårdens sydlige del forekommer beplantningen generelt mere åben og med større andel af løvfældende træer. De fleste afdelinger fremstår som græstæpper med solitære træer og spredte hækstykker i forbindelse med gravsteder. I enkelte afdelinger findes mindre koncentrationer af taks og fyr ligesom enkelte afdelinger fremstår med et eget beplantningsudtryk. Det gælder eksempelvis de tyske grave, der består af en plæne beplantet med en lund af egetræer samt den grønlandske afdeling med et græstæppe med robinietræer med hver sin 'fodpose' af lave buske. Hele afdelingen er indrammet af en lav hæk.

Ud over alléerne, har det primære virkemiddel til rumdeling af kirkegården været omkransende hække, der har markeret afdelingerne som selvstændige landskabsrum.

Der anvendes tre landskabelige typologier til at beskrive den overordnede inddeling af kirkegårdens arealer.

En beplantningsmæssig ramme om kirkegården sikres med en kant af skov, der også danner rumlig og natrumæssig kontrast til de mere åbne lund- og haveområder i centrum af kirkegården.

Den centrale og nordøstlige del af kirkegården bevares og forstærkes i det eksisterende og historiske udtryk med karakter af have.

Og der skabes mellemgrund og mulighed for varieret landskabs og naturoplevelse samt varierede typer af gravsødsformer med lund karakterer.

Beplantningshierarki 1:5000

På Vestre Kirkegård findes mange takshække, men også bøg, buksbom, benved og andre arter anvendes til hæk. Når gravsteder hjemfalder og ikke sælges igen, har man i mange år fjernet gravstedshækkene, hvad der har resulteret i et fragmenteret udtryk og manglende struktur, der genfindes i store dele af kirkegården. Derved forringes kvaliteten af gravrummene, både rent landskabeligt og for de pårørende, der besøger en grav og behøver trygge, rolige rammer samt afskærmning. Den stigende ensartethed i beplantningen og manglen på struktur, gør det også sværere at orientere sig på kirkegården. Ud over hækkene udgør også øvrige klippede og formede planter en særlig værdi.

De enkelte gravområders plantekarakter bør strammes op: Lundkarakteren bør fremstå tydeligere med udtynding i mellemniveauet og indføjelser af mere årstidsvariation. Haverne kan få fornyet styrke med en indplantning af nye blomster. I den sydlige og vestlige del af kirkegården er der basis for at plante en egentlig skov, så dette område kommer til at udgøre en særlig skovzone på kirkegården – og hermed også et særligt sted i København.

Vestre Kirkegård har allerede i dag et varieret plante- og dyreliv. Kirkegården rummer to S3-områder; søen og bassinet i urnehave A. Søens vandkvalitet er ringe, men bassinet i urnehaven er ynglested for Lille vandsalamander og skrubtudser.

I rapporten 'Plads til natur' nævnes en fast bestand af ynglende skovhornugler samt bestande af egern, stor flagspætte, gærdesmutte og træløber som særlige værdier. Også spurvehøgen yngler på Vestre Kirkegård. Her er desuden observeret sjældne arter af både planter og insekter, herunder vedbendgyvelkvæler, vild tulipan og rhododendroncikade.

Vestre Kirkegård rummer et stort potentiale for at fremelske et endnu mere varieret plante- og dyreliv end det, der er til stede i dag. Kirkegårdens biodiversitet øges gennem etablering af nye landskabskarakterer og biotoper med plads til variation i plantearter, lys- og skyggeforhold, fugtighedsforhold og lignende, der medvirker til at skabe varierede levesteder for insekter, fugle og dyr.

SKOVEN

LUNDEN

HAVEN

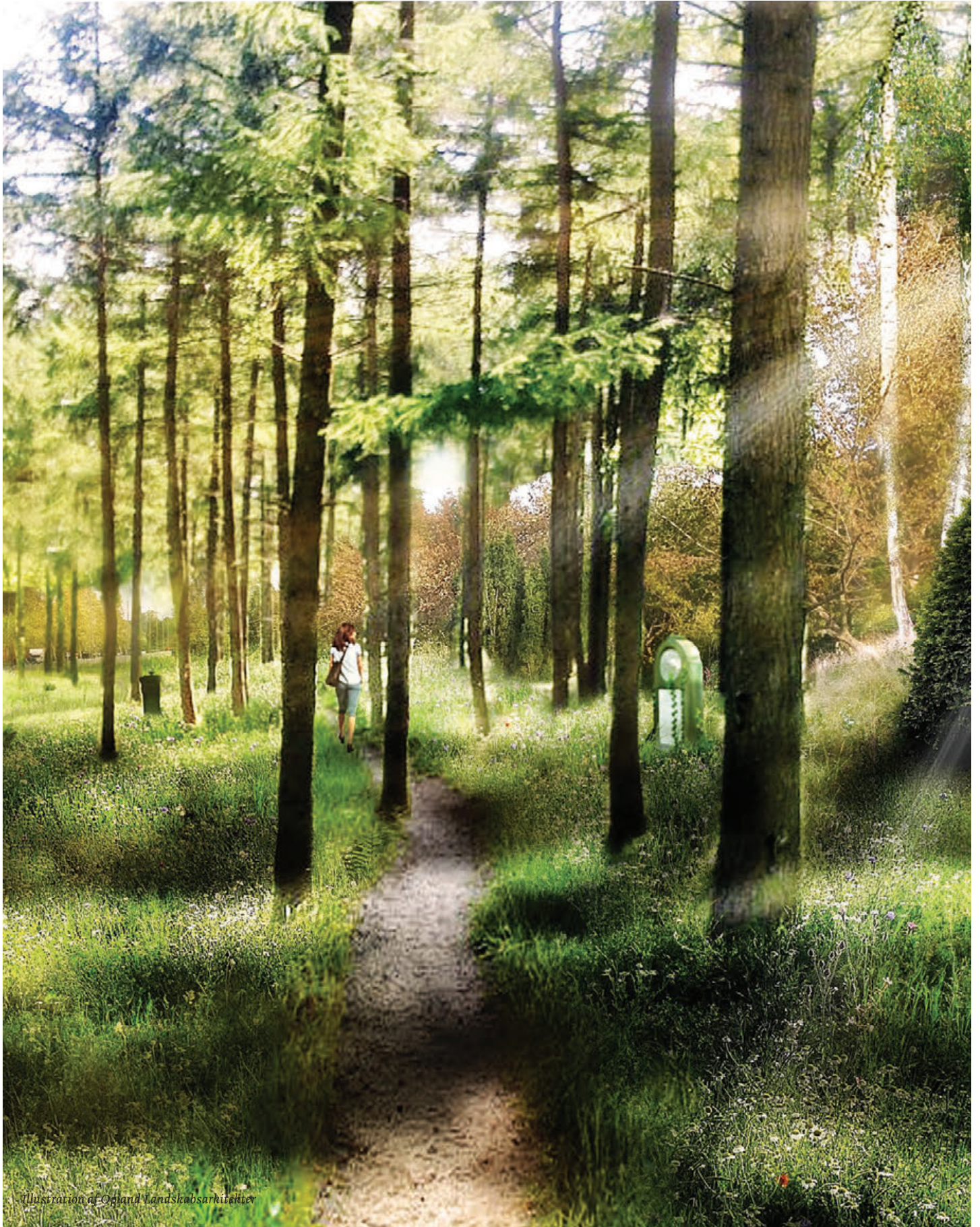
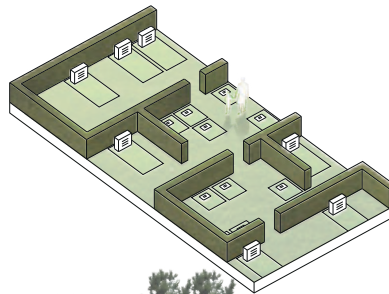

Illustration of Opland Landskabsarkitektur

INDSATSOMRÅDE - GRAVSTEDER OG ZONERING

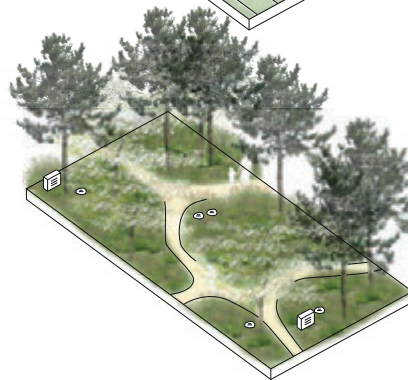
ZONER MED RENE BEGRAVELSESHAVER

I disse områder vil det være nødvendigt at blande kiste- og urnegrave, ellers vil områderne miste deres tætte og samlende karakter af begravelsesplads. Her arbejdes med nye gravstedsformer og nye tilbud. En bænke kan hjælpe ældre besøgende til at finde ro og tage et kort ophold, men temaet er gravrum og respekt for sorgen.

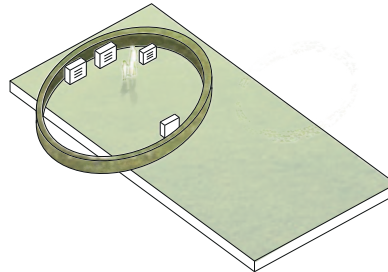
ZONER MED OVERVÆGT AF GRAVSTEDER

Her er begravelsesfunktionen i fokus; det er tydeligt hvornår man bevæger sig ind i et gravrum. Stierne imellem gravstederne kan bruges til gåture og det stille ophold, og man er 'beskyttet' som gravstedsbesøgende. Her er plads til nicher, hvor man kan slå sig ned uden at forstyrre besøgende til gravstederne.

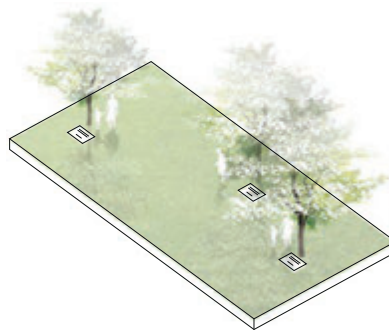
ZONER MED FOKUS PÅ REKREATIVT OPHOLD

Her beskyttes gravstederne som stadig er i funktion, med en samlende beplantning, der omkranser det aktive gravområde. Det er pladsen udenom omkransningen, som er i fokus og giver mulighed for anden rekreativ brug, da området er tydeligt defineret.

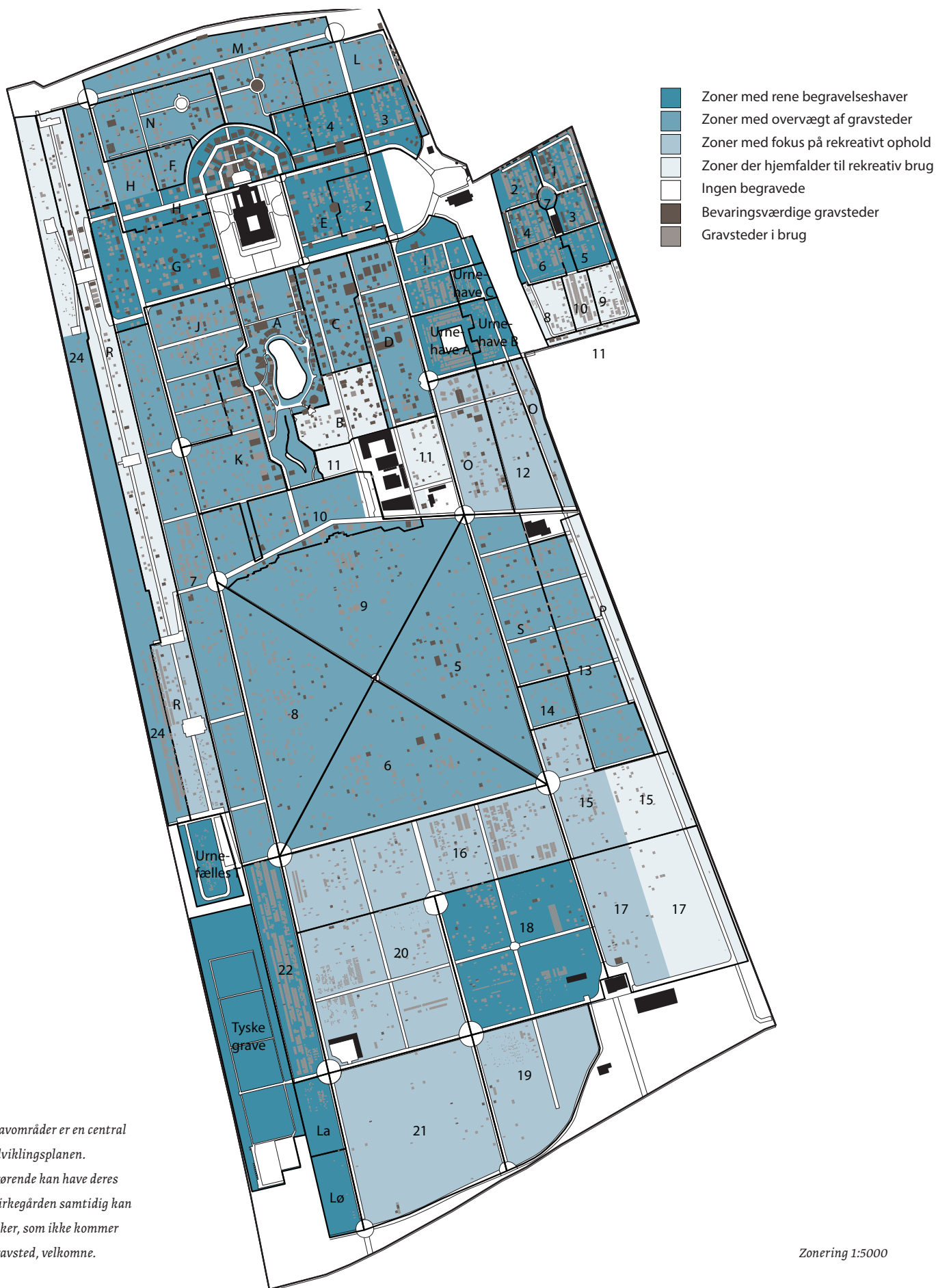

ZONER DER HJEMFALDER TIL REKREATIVT BRUG

Her ophører begravelsesfunktionen allerede i dag. De grave, som stadig er placeret her, vil kunne markeres med eksempelvis et træ, og når graven hjemfalder, bliver træet stående. Derved besidder gravstedet sin egen karakter og er tydeligt, indtil stenen forsvinder.

Balancen mellem en kirkegård, hvor der både er plads til livet og rum til sorg, kræver, at man som besøgende naturligt bliver ledt til det område, hvor man har ærinde. Det er væsentligt for et besøg på kirkegården, at det kan foregå i respekt for kirkegårdens primære funktion som gravsted.

En zonering af gravområder er en central og vigtig del af udviklingsplanen.

Den sikrer, at pårørende kan have deres eget rum, mens kirkegården samtidig kan byde flere mennesker, som ikke kommer for at besøge et gravsted, velkomne.

INDSATSOMRÅDE - NYE INDGANGE OG ANKOMSTER

Der er i dag syv indgange direkte til Vestre Kirkegård samt en enkelt indgang via det udlejede areal i kirkegårdens sydøstlige hjørne. Hovedindgangen findes for enden af Vestre Kirkegårds Allé og fremstår med en smukt formet, rød murstensport med fem åbninger og gitterlåger af smedejern. Indgangen for enden af Bavneshøj Allé har en bred gitterlåge ligeledes af smedejern med fine stolper af grønmalet jern, men fremtræder derudover ikke som en værdig tærskel fra byrum til kirkegård. Bavneshøj Kirkes misligholdte og uskønne forarealer er også triste set i forhold til kirkens fint detaljerede arkitektur. De grønne garager, som er det første man møder indenfor på kirkegården, bidrager heller ikke til at øge indtrykket af et værdigt ankomstareal.

Øvrige indgange er arkitektonisk uklare og ligeledes uindby-

Eksempel på en mere indbydende og hastighedsdæmpende ankomst til kirkegården.

dende i deres udtryk. Der er kun få indgange i direkte forbindelse med de omkringliggende områder med boliger og institutioner.

Alle indgange - eksisterende som nye - skal fremstå ligeværdige, arkitektonisk klare og indbydende. Desuden bør indgangene fremstå med en vis sammenhæng i æstetik og materialer.

Kirkegårdens stisystem bevares som eksisterende og udvides med nye stier i nødvendigt omfang. Nye stier i haven anlægges i overensstemmelse med de historiske strukturer i planen fra 1930.

INDSATSOMRÅDE - VAND OG SKYBRUDSSIKRING

Som en del af klimasikringen af København Vest indgår den vestlige del af kirkegården, hvor der etableres forsinkelse af skybrudsvand på terræn.

Der etableres en å eller kanal til at lede vandet langs Sjælør Boulevard samt tre søer i kirkegårdens sydlige ende, der hver især anlægges, så der er plads til opstuvning på terræn i skybrudssituationer. Anlæggelse af åen kræver en del terrænarbejde samt nedlægning af nogle gravsteder samt lukning for begravelse i afd. 24 og R forud for arbejderne. Ved de muslimske grave, urnehave T og de tyske grave skal føringsvejen tilpasses gravpladserne og det eksisterende terræn.

Der er to områder med vandelementer på Vestre Kirkegård; søen i afd. A og spejldammen i urnehave A. Søen er anlagt med naturlige bredder som et billede på en naturlig sø.

Spejldammen er et kvadratisk bassin, der ligger som centrum i det formelle anlæg. Begge afdelinger er meget eftertragtede til begravelse, og tilstedeværelsen af vand formodes at være en del af årsagen til dette.

Stemningsbillede når LAR, klimasikring og biodiversitet mødes.

INDSATSOMRÅDE - TERRÆNMURE OG TRAPPER

Overordnet falder terrænet på Vestre Kirkegård med ca. 15 meter fra nord mod syd med det laveste punkt i kirkegårdens sydøstlige hjørne. En del af niveauforskellene optages i terrænmure, som fremstår som særligt karakterskabende elementer på kirkegården. Murene, der er en essentiel del af landskabet og er bevaringsværdige, udgør kirkegårdens arkitektoniske skelet og er dels opbygget af granitkvadre, kløvede kampesten og hele kampesten. Mange af murene er i dag i dårlig stand.

I forbindelse med støttemure og terrænspring findes trapper af primært granit. To steder er større trappeanlæg til afd. R ved renovering blevet beklædt med cortenstål. Som led i at genetablere Vestre Kirkegårds struktur, skal alle terrænmure og trapper renoveres.

Som led i genetablering af kirkegårdens særpræg og identitet, skal særlige afdelinger i kirkegårdens haveområde rekonstrueres i henhold til den historiske plan fra 1930, hvor kirkegården var tæt udnyttet til begravelse. I øvrige rum i området med havekarakter genetableres ryghække og rumskabende afdelingshække.

De eksisterende bygningsværkers fysiske udformning bevares og renoveres, men nye funktioner som for eksempel teater, kunststillinger og café i Østre Kapel samt udendørs mindehøjtideligheder i Søndre Kapel, kan indpasses.

Arealet i kirkegårdens sydøstlige hjørne har tidligere været brugt som gartneri, og denne funktion genindføres her.

Eksempel på en tydelig terrænmur.

INDSATSOMRÅDE - FORBINDELSESSTEDER

Hvor alléerne mødes på kirkegården, markeres krydsningspunkterne af runde pladser, som i dag er uden funktion eller arkitektonisk kvalitet. Ved at opgradere disse runde pladser med belysning - der giver orientering - samt smuk belægning og inventar, skabes et mødested, der indbyder til ophold. Ændret belægning vil endvidere have en hastighedsregulerende effekt.

Eksempel på et mere indbydende mødested.

INDSATSOMRÅDE - STJERNEVEJEN OG AKSERNE DERTIL

Det anlæg, som skulle beskrive et nyt centrum på kirtegården og sikre en god orientering, har fået lov til at vokse vildt og er blevet til et lukket, utrygt og uinviterende miljø. Beplantningen bør åbnes op, så man igen kan få overblik og fornemme den stærke korsform, som Stjernevejen indgår i. I de oprindelige planer for området er kirsebæralléen tænkt som en åben figur, hvor trækroneerne står fri af hækkene. Dette motiv bør genskabes, og takshækkene bør hurtigst muligt skæres ned, således at træerne ikke lider varig skade af det tryk og den skyggeeffekt, de vildtvoksede hække medfører.

Eksempel på nyt lys og stemning omkring Stjernevejen.

EKSEMPEL

INDSATSOMRÅDE - MUSLIMSKE GRAVE OG SJÆLØR BOULEVARD

Muslimsk afdeling har behov for at blive indrettet smukt og med høj landskabsarkitektonisk kvalitet. En lysåben skovkarakter med uformelle stier er en oplagt udviklingsmulighed.

En velovervejet beplantningsstrategi kan skabe årstidsvariation og bibringe et omgående og tiltrængt løft.

Området er herudover udpeget som LAR areal i forbindelse med klimasikring af bydelen. De terrænmæssige forhold gør dog, at man må formode, at der skal etableres væsentlige reguleringer og koteringer i området. Fremfor at arbejde med mæanderlignende figurer og naturpræget udtryk, bør de begrænsede arealer lægge op til, at man arbejder med mere stramt organiserede arkitektoniske løsninger.

Stemningsbillede fra en mulig lysåben skov i afdeling 24, Muslimsk afdeling.

INDSATSOMRÅDE - LOGISTIK OG AKSER: ET TYDELIGT HIERARKI

collage

Differentiering af belægninger skaber stemning og sætter den mentale hastighed i et område. En opgradering af stier for gåendemed mere udbredt anvendelse af grus, granit og smukke belægningssten, vil øge den rekreative kvalitet ved ophold på kirkegården.

- Asfalt - tung trafik
- Asfalt - bil trafik
- Chaussesten - gående
- Grus - gående
- Beplantning i akserne
- Materiel- og jordpladser
- Primær cykelforbindelse
- Sekundær cykelforbindelse
- Planlagte supercykelstier
- Øvrige cykelstier

Alléerne trænger til opstramning flere steder, nogle steder er alléerne snævre og kan virke utrygge for brugerne.

En gennemgribende renoveringsstrategi bør sikre, at disse alléer atter fremstår som det tydelige skelet på kirkegården. Kombineret med opgradering af belægninger og belysninger skabes større tryghed. Med det rette hierarki i belægninger, signaleres også, hvor kørsel kan foregå:

Køreveje forbliver i asfalt, smallere alleer kan lægges i brosten eller chaussesten og mindre stier i slotsgrus eller tilsvarende.

Hermed styrkes kvaliteten betragteligt, orienteringsmulighederne forbedres, og hastigheden dæmpes. Der kan evt. etableres en ny oplagsplads i kirkegårdens syd-østlige hjørne, så indgangen ved Bavnehøj friholdes for uskønne skure og den robuste arbejds- trafik.

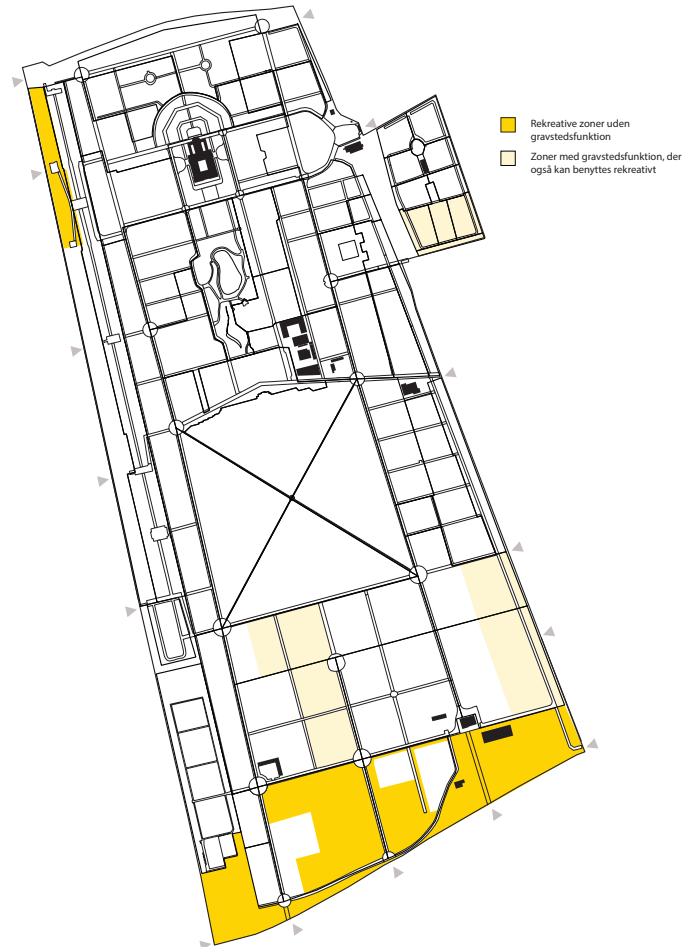
INDSATSOMRÅDE - REKREATIVE ZONER

Kirkegårdens nuværende rekreative zoner - opstår tilfældigt ved borgernes egen anvendelse - fungerer ikke tilfredsstillende for hverken gravstedskunderne eller de rekreative brugere. Ved at udpege særlige områder, hvor der ikke begravnes - og hvor man med smukt inventar kan understøtte opholdsfunktioner - kan der etableres bedre balance mellem kirkegården som rum til sorg og som sted, hvor livet også kan hyldes.

De rekreative zoner på kirkegården bør indbyde til det stille ophold og kan udgøre et grønt åndehul i byen.

Rekreative elementer af geometrisk eller enkel kunstnerisk udformning i gode tidløse materialer kan give anledning til at stoppe op, og børnefamilier vil få mulighed for at etablere et 'pauserum' på Vestre Kirkegård.

På kortet til venstre er markeret to grader af rekreativ brug. Den mørkegule farve markerer områder, hvor gravstedsfunktionen helt ophører - d.v.s at disse områder hjemfalder - og områderne overgår udelukkende til rekreativ brug. Den lysegule farve markerer områder, hvor gravstedsfunktionen stadig eksisterer, men zonerings tillader, at man respektfuldt og med nogle få rekreative elementer, også kan benytte områderne rekreativt.

I den sydlige del og omkring en ny opgraderet ankomst i den nordvestlige del af Vestre Kirkegård er der rum til at give plads for mere liv og leg.

collage

De rekreative områder på kirkegården indbyder til det stille ophold.

En mere åben kirkegård, som kan andet og mere end at være begravelsesplads - et åndehul i byen. I den sydlige ende, hvor der er størst mulighed for at slå sig ned, uden at genere besøgende til gravsteder, ligger store områder hen med et meget ekstensivt og oplejet udtryk. Her vil man også relativt nemt kunne skabe attraktive opholdsområder, eventuelt med dyrehold og lignende, for naboer og almindelige forbipasserende.

Lige indenfor på kirkegården, ved indgangen på hjørnet af Vigerslev Allé og Sjælør Boulevard, kan skabes en smuk opholdszone med plads til leg og læring om livet på Vestre Kirkegård.

KIRKEGÅRDENS STRUKTUR - BEPLANTNING

BEVOKSNINGSTYPER OG ALLÉER

STRUKTURELLE PLANTNINGER

SKOVEN

HAVEN

LUNDEN

BEVOKSNINGSTYPER OG ALLÉER

Vestre Kirkegård rummer varierende grader af åbne og lukkede landskabsrum. Grænserne mellem disse er flere steder uklare, og derfor kan det også være svært at orientere sig på kirkegården. Et væsentligt fokusområde for kirkegården bør derfor være at tydeliggøre et hierarki mellem landskabskaraktererne. Med et klarere strukturelt anlæg, bliver kirkegården også endnu mere interessant i sin dialog med den tilstødende Valby Park.

Vestre Kirkegårds overskud af plads og den generelle efterspørgsel på nye gravstedsformer betyder, at der ikke er behov for at opretholde hele kirkegårdens areal som den klassiske kirkegård, den hidtil har været. Derfor er anlægget inddelt i tre nye, overordnede zoner med hver sin distinkte karakter: Lunden, Skoven og Haven.

Det centrale område omkring Nordre Kapel og hovedindgangen benævnes karakteren Have. I denne del bevares og forstærkes det eksisterende udtryk, hvor dette er i overensstemmelse med de historiske planer. I områder, hvor den historiske struktur med indrammende hække omkring gravrum og ryghække på linje er forsvundet, skal dette karaktertræk genoprettes. Er der tale om flere hjemfaldne gravsteder i sammenhæng, kan disse omdannes til mindre urnegravhaver, der karaktermæssigt lægger sig op ad områdets øvrige karakter.

Målet er, at Haven står som et præcist billede på den klassiske bykirkegård med de oprindelige strukturer klart tegnet og hækkrummene intakte. Enkeltstående hjemfaldne grave i dette område kan tilplantes med karaktergivende buske og plejelet bunddække, så de indgår harmonisk i helheden.

Som mellemgrund etableres områder med karakteren Lund. Det drejer sig blandt andet om området omkring den centrale sø og omkring Stjernevejen samt et smalt bælte umiddelbart øst for skråningsanlægget mod Sjøløv Boulevard. Det sydligste område i den katolske afdeling udvikles også mod lundkarakteren.

I disse områder bør der arbejdes med forskellige typer af lund-

præg, der strækker sig fra åben lund med skovbundsbeplantning og et højt plejeniveau til mere ekstensive, naturprægede lundområder med spredte trægrupper og solitære karaktertræer i klippet græs.

Randen om kirkegården har karakter af skov. Skoven bliver kirkegårdens 'ansigt udadtil' og vil bidrage til at gøre den mere indbydende for flere brugere, da skoven vil udgøre en genkendelig karakter, der står i fin kontrast til de mere åbne præg af lund og have længere inde på kirkegården.

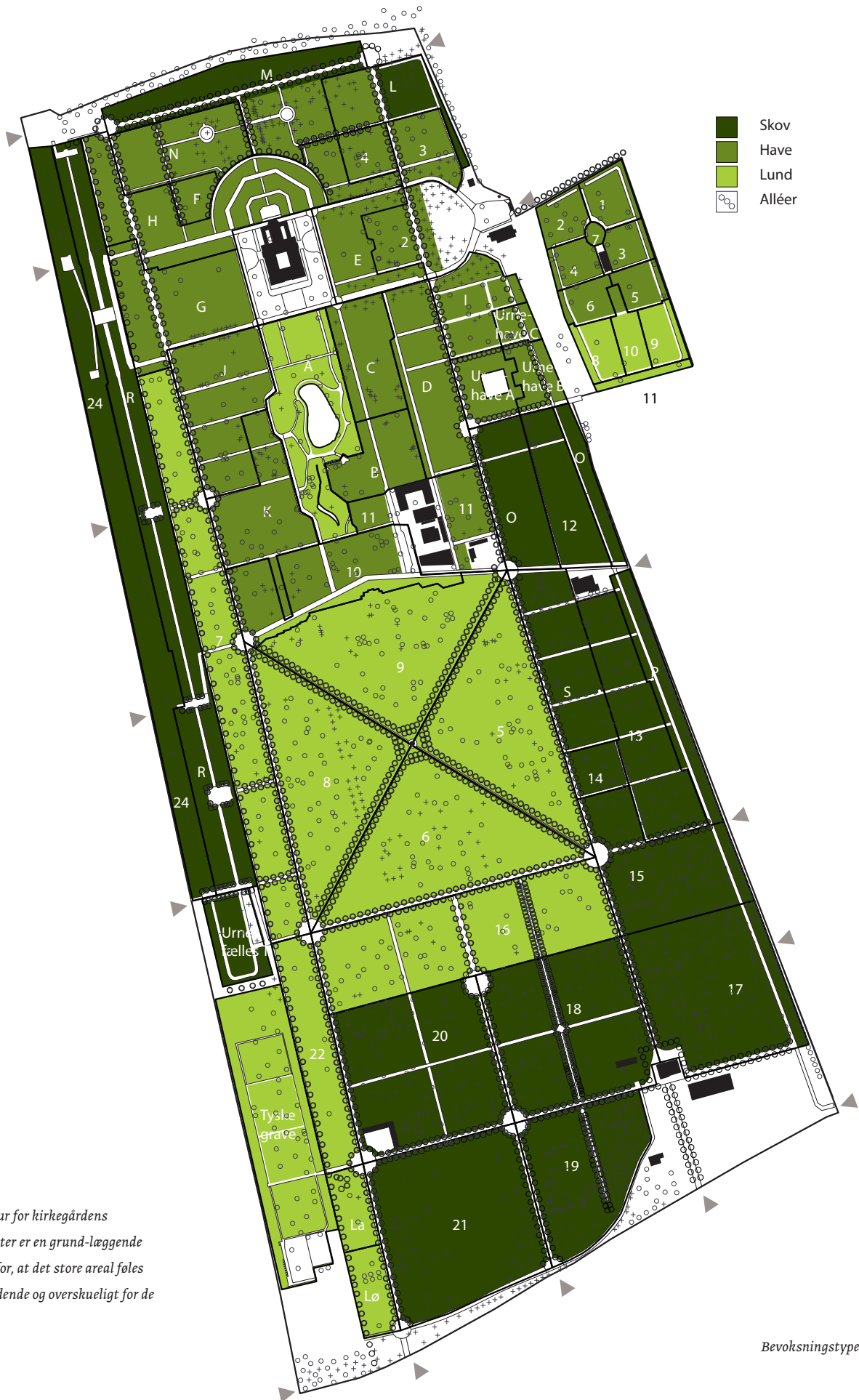
Alle dele med skov skal være lysåbne for at undgå utrygge områder på kirkegården. Der skal skabes variation fra område til område med henblik på skift i den rumlige oplevelse, når man bevæger sig igennem skovens forskellige partier.

Skovkarakteren kan underbygges af højskov af birk og skovfyr, højskov af eg, lærk og skovfyr, åben etageret skov med eg med underplantning af røn, bærmispel og tjørn. Spiselige træer og buske som f.eks. valnød, kastanje, hassel eller træer med fantastiske høstfarver som rødeg vil ligeledes kunne danne grundlag for etableringen af nye skovholme med oplevelsesrige karakterer.

Ved at etablere flere naturprægede områder, ekstensiveres driften, og mange nye muligheder for gravstedsformer og naturoplevelser skabes til glæde for de besøgende. I mindre, afgrænsede områder i skoven kan der laves forsøg med fåregræsning som naturpleje.

De overordnede karakterer på kirkegården skal fremstå med varierede udtryk. De to karakterer lund og skov kan hver indeles i forskellige typologier, der anvendes til at designe det enkelte rums identitet og skabe variation i naturoplevelsen.

Kirkegårdens biodiversitet øges gennem etablering af nye landskabskarakterer og biotoper med plads til variation i planterarter, lys- og skyggeforhold, fugtighedsforhold og lignende, der medvirker til at skabe varierede levesteder for insekter, fugle og dyr.

- Skov
- Have
- Lund
- Alléer

En klar struktur for kirkegårdens grønne elementer er en grund-læggende forudsætning for, at det store areal føles varieret, spændende og overskueligt for de besøgende.

Bevoksningstyper og alléer 1:5000

STRUKTURELLE PLANTNINGER

Vestre Kirkegård rummer med sit stramme og nyklassicistiske formsprog en række vigtige strukturelle plantninger.

En del af disse bør fritlægges for at øge oversigtligheden og styrke stedsfornemmelsen i det store område.

Andre steder vil det være mere nærliggende at starte forfra og - gennem arbejdet med et meget bevidst arts- og sortsvalg - skabe nye karaktergivende strukturelle plantninger, der kan supplere avnbøgealléen, guldregnalléen og kirsebæralléen som kommende bærere af Vestre Kirkegårds overordnede karakter.

Nye strukturgivende alléer kan fx bestå af duftende, gråløvede sølvblad eller vandgran. Alléer med høstfarver kan bestå af syltornet hvidtjørn eller den smukke rønnesort 'Dodong'. Måske kunne allé-motivet bruges til at markere indgange fra Sjælør Boulevard.

Aksen mod Søndre Kapel. Taksen skal skæres ned og strammes op, foto:Schönherr.

Avnbogallé hvor restlevetiden er begrænset.

Smuk allé af pæretæer på afd. 15.

collage

De strukturelle plantninger er en af de skabende elementer for kirkegårdens akser. De er meget forskelligartede, både i udtryk, højde, farve og tæthed. Flere steder på kirkegården skaber hækkene også et tydeligt motiv. Andre steder er det rækker af servitutsten, fx. ved de tyske grave, der tegner tydeligt linjer i landskabet. De markante porte i den centrale del af kirkegården som markerer kapellet, er et billede på Vestre Kirkegård. Alle disse elementer er med til at definere Vestre Kirkegård som et sted med en helt særdig karakter.

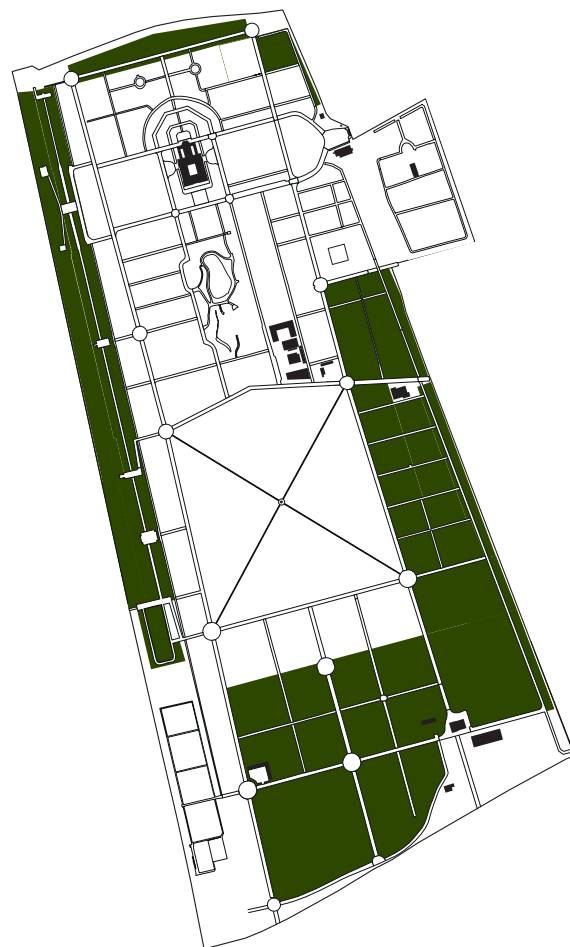
SKOVEN

Højskov består af større træer med slanke høje stammer og sluttet krone. Højskov kan enten være monokulturel eller sammensat af flere arter, men skoven skal altid være orienteringsåben og give mulighed for forårsflor i skovbunden.

Flerlaget skov har et øverste lag af høje, lysåbne træer, et mellem-liggende lag af mindre træer og buske og en bund af skovgræsser, skovbundsarter og/eller buske. Flerlaget skov er omkranset af skovbryn, der giver gode forhold for dyrelivet samt en mere tæt oplevelse af skov. Etageret skov etableres med lysninger og opbygges som flerlaget skov, der visse steder åbner sig op, så skoven indkranser større eller mindre lysninger, hvor der kan skabes mulighed for begravelse og højtideligheder eller ophold.

Biodiversitet:

I områder med skov kan ældre træer, der skal fældes, efterlades som træruiner, der giver levested for bakterier, svampe, insekter og dyr. I kanten af skoven eller i forbindelse med lysninger inde i skoven kan der etableres skovbryn, som er det foretrukne levested for mange småfugle.

højskov

- skovfyr
- birk
- eg
- lærk
- ceder
- løn
- skyrækker
- robinie
- tretorn
- poppel

etageret skov

- skovfyr
- birk
- eg
- lærk
- gran
- tjørn
- hæg
- bærmispel
- fuglekirsebær
- hassel
- ene
- taks
- syren
- æble
- røn
- uægte jasmin

etageret skov med lysninger

collage

Skoven fremtræder tættere og mere intensiv i sit naturudtryk i og med, at den afskærmer himlen i højere grad end Lunden og Haven. Beplantningen bliver gerne inspireret af de engelske woodland-kirkegårde. Skoven bliver også den landskabskarakter med det mest vildtvoksede udtryk. Stier, opholdsmiljøer og detaljerne er lige så vigtige hér som alle andre steder, men skoven plejes mere ekstensivt.

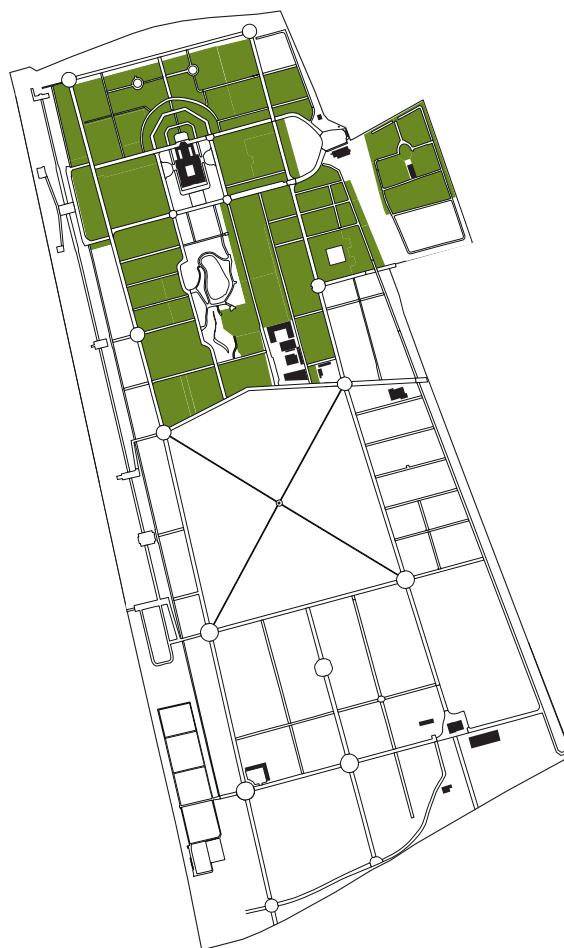
HAVEN

Haven:

Havens identitet og udtryk giver mindelser om den traditionelle danske kirkegård. Hækkene er afgørende elementer i denne typologi og hertil hører også blomstrende buske, stauder, løg, bunddække og solitære træer.

Biodiversitet:

Ved genetablering af haven anvendes såvel hjemmehørende arter som eksoter med blomstring og frugtsætning, der er attraktive for forskellige insekter og fugle.

Frodig have med solitære træer, buske, pur, løg og bundplanter.

Åben have med buske, pur, hække og bundplanter.

Stiliseret have med solitære træer, buske og hække.

3 typiske hovedkarakterer

collage

Haven får et fint og velplejet udtryk, der er klassisk for de gamle landsbykirkegårde.

Den præges af hække og bede, der tilfører haven farver og lys.

Hækkene giver mulighed for dannelse af små, personlige rum.

Samtidig fremtræder haven åben, da der vil være åbent udsyn hen over hækene. Robuste og dynamiske staudebede kan gøre områder attraktive, når gravsteder henfalder.

LUNDEN

I Lunden er der tale om monokulturer af særlige, karaktergivende træer, plantet uden system som lund. Der vælges træer, som har et karakterfuldt udtryk i blade, bark og grenfarver eller træer med særlig blomstring eller frugtsætning. Der plantes tæt - så bunden holdes skygget - med lysåbne partier med klippet græs, hvor der ikke plantes træer. Bepantningen har en fremtoning, der er mere rolig og tæmmet i udtrykket end skoven.

Trægrupper og solitære træer:

Denne kategori består af ensartede eller blandede arter af træer, der placeres uden system i grupper eller enkeltvist. Den 'tilfældige' placering bidrager til et naturligt udtryk, og her er plads til, at enkelte solitærtræer kan markere sig som karaktertræer. Her findes en bund af skovbundsplanter under de tætte partier.

Grid:

Ensortede træer plantes i gridstruktur, der giver det enkelte gravrum et mere stramt, roligt og stærkt udtryk. Gridplantningen kan også tage form af plantage med frugttræer. Træerne kan stå i bånd af blomstrende eng, klippet to gange årligt, afløst af klippede stier, der giver adgang til området.

Biodiversitet:

Ved etablering af skov og lund anvendes såvel hjemmehørende arter som eksoter, med blomstring og frugtsætning, der er attraktive for både dyr og mennesker. Områder med enggræs etableret på mager jord giver mulighed for opvækst af blomstrende urter, der tiltrækker insekter.

lund --- kirsebær
æble
birk
tjørn
hornel
løn
eg

grupper og solitære træer

grid-plantning --- kirsebær
æble
birk
eg
lind
poppel
ask

collage

Lunden er en stor og åben flade med solitære træer, som giver lunden et sprødt grønt udseende og tydeliggør himlen. Lunden er omkranset af en tættere randbeplantning, hvilket giver en beskyttet atmosfære og gør rumdannelsen tydeligere.

GRAVSTEDER

LIGE NU TILBYDER VESTRE KIRKEGÅRD

STATISTIK

ZONERING

ZONER MED RENE BEGRAVELSESHAVER

ZONER MED OVERVÆGT AF GRAVSTEDER

ZONER MED FOKUS PÅ REKREATIV BRUG

ZONER DER HJEMFALDER TIL REKREATIV BRUG

MULIGHED FOR UDVIKLING AF GRAVSTEDSTYPER

LIGE NU TILBYDER VESTRE KIRKEGÅRD

Traditionelt urnegravsted

Gravsted med egen, individuel afgrænsning, plantning og valg af gravsten.

> Læs mere om traditionelt urnegravsted

Urnegravsted på Stenhojen

Urnegravsteder i kuperet og naturskønt terren. Der kan sættes monument på graven.

> Læs mere om urnegravsted på Stenhojen

Urnefællesgravsted i græsareal

Et urnegravsted i et fælles anlæg, der vedligeholdes af kirkegården. Der kan på nogle afdelinger sættes monument på graven.

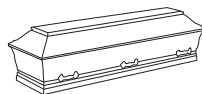
> Læs mere om urnefællesgravsted

Askefællesgrav

Askefællesgraven eller "de ukendtes grav", som den også kaldes, er anlagt som et smukt fælles anlæg på kirkegården. Der kan ikke sættes individuel gravsten, og man kan ikke visne til stede ved nedvæltelsen af asken.

> Læs mere om Askefællesgraven

Traditionelt kistegravsted

Et gravsted med egen, individuel afgrænsning, plantning og valg af gravsten, alt inden for vide rammer.

> Læs mere om traditionelle kistegravsteder

Kistefællesgravsted

Et kistegravsted i et fælles anlæg, der vedligeholdes af kirkegården. På nogle afdelinger er der mulighed for liggesten.

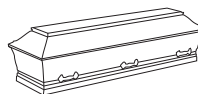
> Læs mere om kistefællesgravsted

Muslimsk afdeling

På muslimsk afdeling kan man erhverve gravsteder anlagt med græs eller gravsteder, der anlægges med stenkant eller hæk. Der er også mindre gravsteder for børn.

> Læs mere om muslimsk afdeling

Gravsteder for børn

Vestre Kirkegård har forskellige afdelinger forbeholdt børnegravsteder.

> Læs mere om børnegrave

Zoneringsplanen anviser, hvor det anbefales at fastholde en overvægt af gravsteder og hvor det er oplagt at udvikle rekreative miljøer. For hele kirkegården gælder, at den landskabelige karakter er bestemmende for tætheden af gravsteder.

I forbindelse med zoneringsplan og udvikling af de enkelte gravrum, skal der tages nærmere stilling til de bevaringsværdige gravsteder. Så vidt muligt er det gravstedet i sin helhed, der skal bevares i områder med skov og lund karakter. I haven er dette et krav.

Haven er primært område for kistebegravelse. Der kan også foretages urnenedsættelse i dette område, men gravstederne inddeles ikke i mindre parceller. Store familiegavsteder kan genanvendes til familiegavsteder med urner.

I haveområder, hvor der er større zoner med henfaldne grave, kan man eventuelt indrette mindre urnehaver, så længe disse indordner sig under gravområdets overordnede struktur.

Lunden kan anvendes til både kistebegravelse og urnenedsættelse og særligt til anlæg med fællesgrave af forskellig karakter. Skoven anvendes primært til urnenedsættelse af hensyn til træernes rødder. Skovkarakteren lægger op til, at man etablerer gravrum og gravsteder med naturpræg.

Der skal laves planer og servitutter for zoneringsplan og indhold i de enkelte gravrum i forbindelse med omlægningen, så indretningen af gravsteder understøtter den ønskede karakterskabende identitet i rummet og styrker den overordnede arkitektoniske harmoni på kirkegården.

STATISTIK

ZONERING

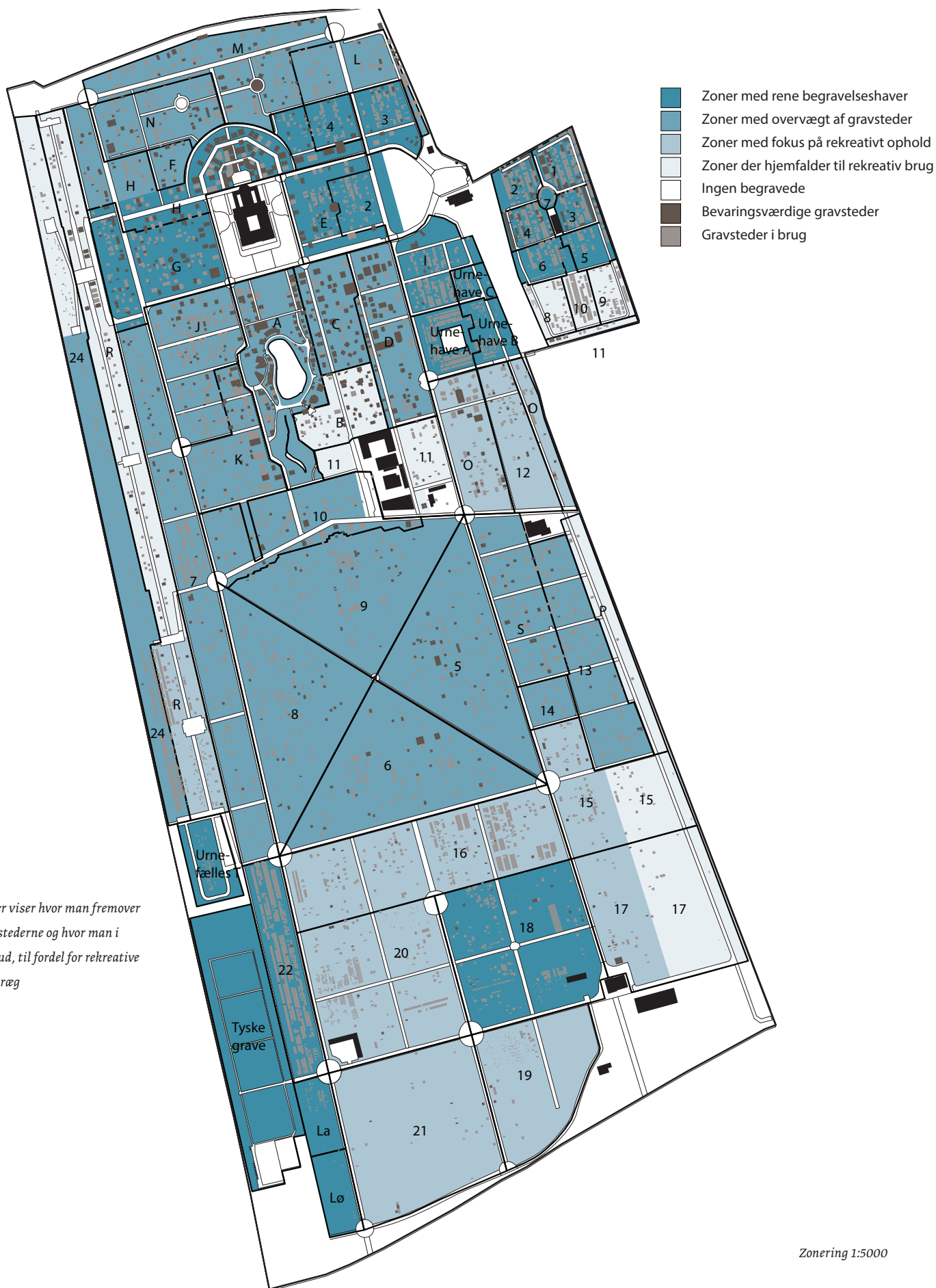
På en del af kirkegårdens områder synes det, som om gravstedsfunktionen allerede er ophørt. Begravelsesfunktionen er trukket væk fra kanten/muren og ind mod kirkegårdens midte. I andre områder er der stadig større ledige græsarealer som ligger ubenyttede hen.

Der er dog stadig en del gravsteder, bevaringsværdige og almindelige grave, som er ligget spredt i området og giver et uroligt helhedsindtryk. Det ses tydeligt, at det klassiske og tidligere mere tæt 'belagte' kirkegårdspræg ikke fylder helt så meget som i ældre tider.

De mange spredte gravsteder skal derfor skærmes, så de kan opnå mere værdige rammer inden for zonerne med mere rekreativ karakter, uden at blive forstyrrede. Den foreslåede indramning af gravzoner og en generel strategi, der styrker balancen mellem rekreative områder og gravområder, er grundfilosofien i denne udviklingsplan, der sikrer balance mellem spændingsfelterne.

De forskellige zoner skal defineres tydeligt af nye hække, både fritvoksende, blomstrende, stedsgrønne og klippede. En steds-specifik detailregistrering af gravområdets nuværende beplantning skal danne basis for det præcise valg, så der altid tages udgangspunkt i de eksisterende kvaliteter, der understøttes og forædles.

Når disse gravzoner skal planlægges, skal der udføres en landskabsarkitektonisk analyse af stedet og beplantningerne. Nye 'haver i haven' skal etableres med et sikkert øje for den sammenhæng de indgår i, således at Vestre Kirkegårds overordnede arkitektur understøttes og ikke nedbrydes af et fragmenteret helhedsindtryk.

Zoneringskort der viser hvor man fremover intensiverer gravstederne og hvor man i højere grad faser ud, til fordel for rekreative områder og parkpræg

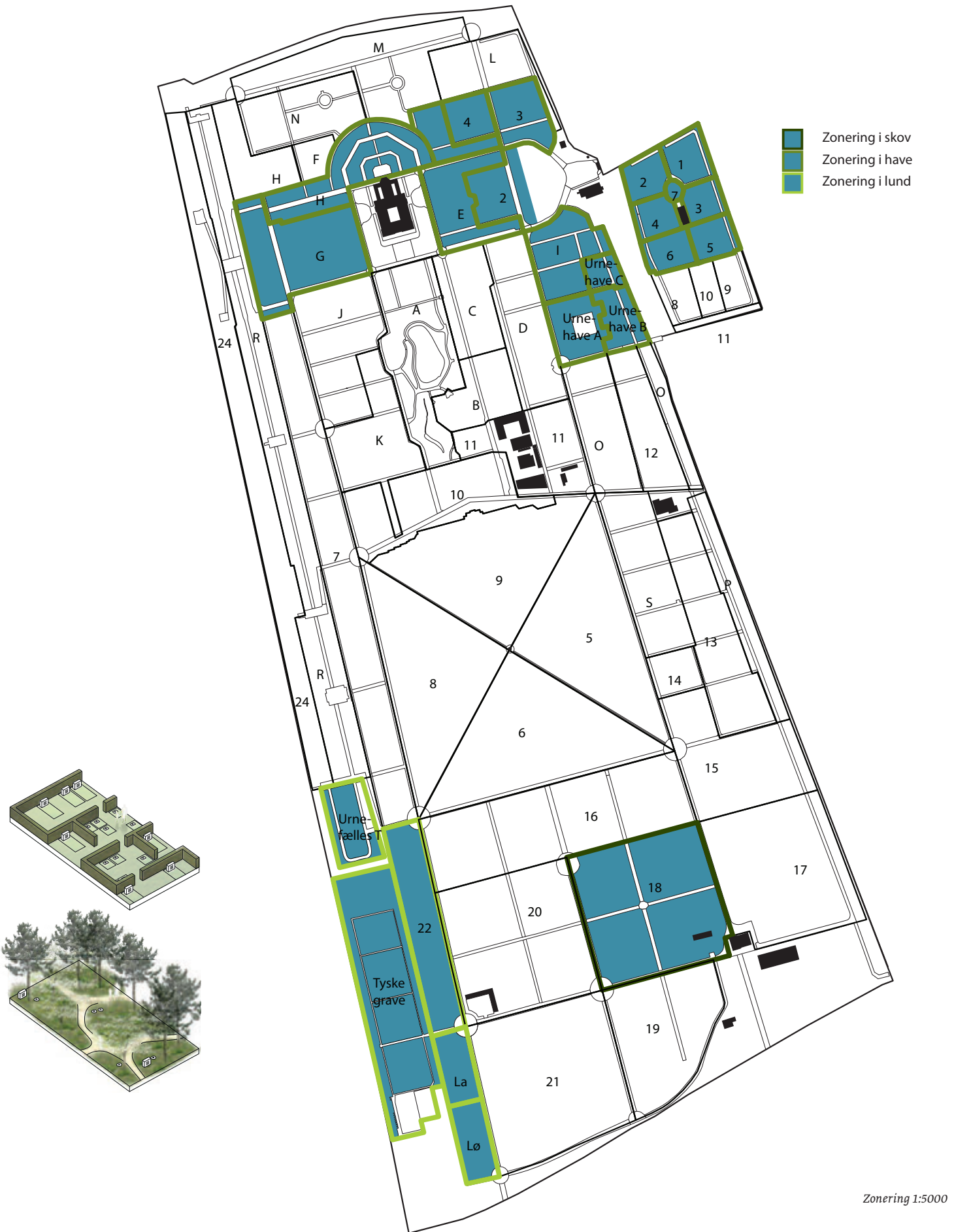
ZONER MED RENE BEGRAVELSESHAVER

Disse zoner er arealer, der overgår til fuld udnyttelse som gravområder uden rekreativ anvendelse. For at stimulere til nysalg i disse områder, skal de eksisterende kvaliteter understøttes. Der hvor salget går langsomt, kan servitutbeplantning og blomstrende buske udfylde nedlagte gravsteder. Et andet typisk initiativ vil være at etablere nogle underafdelinger som mindre urnehaver i kistegravsområder med beplantning, der gør det attraktivt at besøge gravhaven. Dette giver en højere grad af intimitet til gravstedsbesøget, hvilket også kan være et stort plus i salgssituationen.

Mere blomstring og mindre græs i haverne bør også indgå i opgraderingen af gravhaverne. Mere årstidsvariation og lysere miljøer kan være andre strategier, der skaber liv til afdelingen. Men frem for alt vil nye indramninger skabe roligere forhold for de pårørende og skabe en mere respektfuld stemning omkring gravstederne. Dette vil i høj grad kunne bidrage til at øge attraktionsværdien for nye gravsteds kunder.

Eksempel på afskærmning af tomme områder, der gør oplevelsen af at være i gravrummet mere intim.

Zonering 1:5000

ZONER MED OVERVÆGT AF GRAVSTEDER

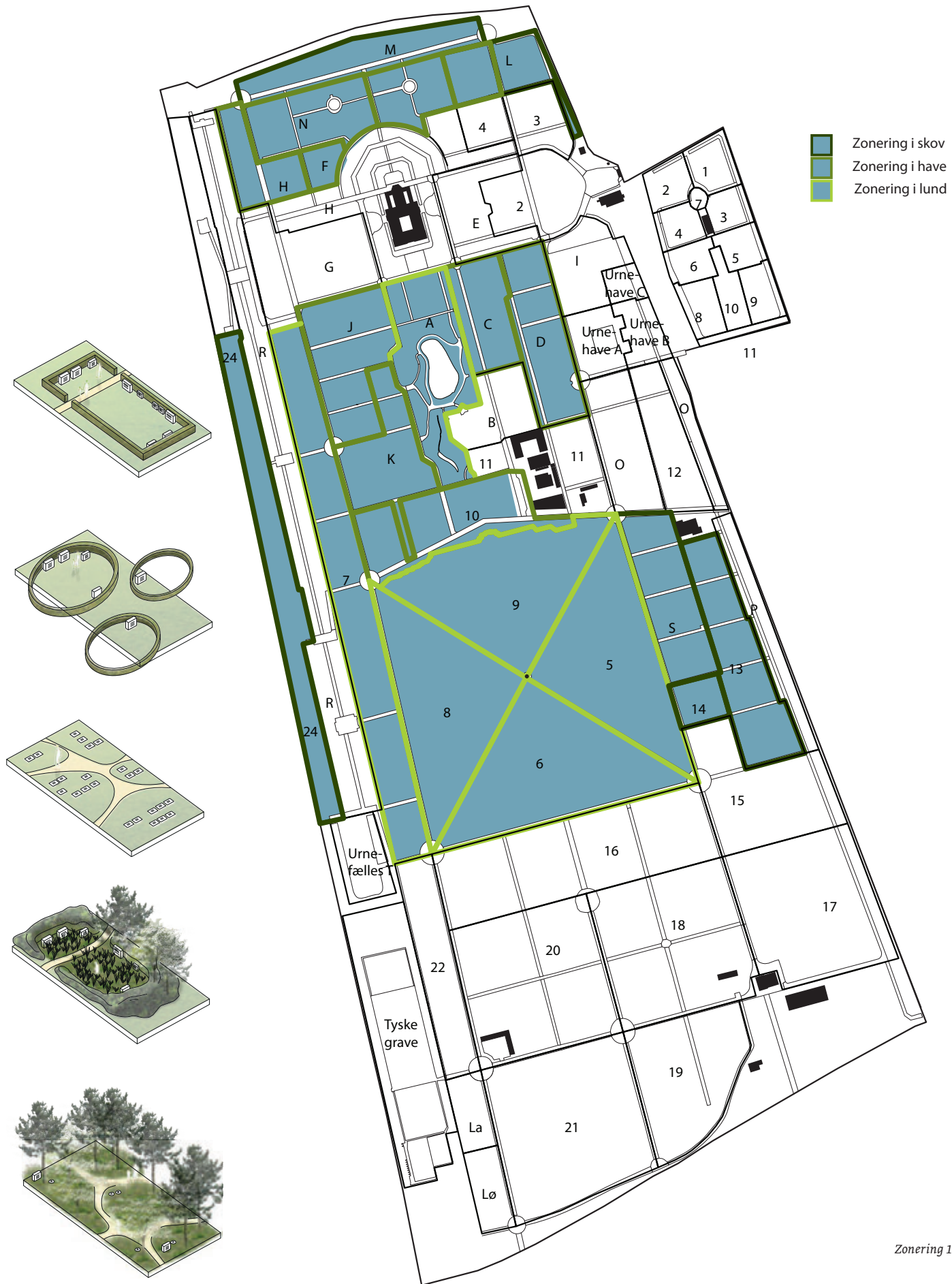
Området har prioriteret anvendelse som gravområde. Zonering sikrer, at gæster uden ærinde i gravområder, kan færdes af naturlige stier, således at de (større) gravområder er skærmet mod uvedkommende færdsel.

Med lavere blomstrende busketter, klippede hække eller organiske hækforløb samles gravstederne visuelt afhængigt af den aktuelle lokalitet. I disse zoner er der klart fokus på begravelse,

mens stierne er for alle. Her kan man bevæge sig igennem et begravningsrum, og befinde sig på kanten af det, uden at intimidere gravhaver. Disse små rekreative zoner, udenfor de egentlige gravhaver, kan også fint fungere som naturlige pausesteder og til kortvarige ophold for børn og andre mere rastløse ledsagere til kirkegårdsbesøget. Således skabes en god social rummelighed i stunder omkring begravelsen eller besøg til gravstedet.

Eksempel på hvorledes stier gennem gravzoner med lave buske eller engkarakter skaber sammenhæng i gravområdet

Zonering 1:5000

ZONER MED FOKUS PÅ REKREATIVT OPHOLD

Disse områder overgår til primær rekreativ brug. Zonering med hæk-/busk indramning sikrer mulighed for udvikling af mindre, beskyttede og attraktive gravhaver. De rekreative områder kan indrettes med enkle skulpturelle elementer (se afsnit om rekreative indsatsområder).

Formålet er at understøtte udviklingen henimod en balance mellem spændingsfelterne og perspektiverne i 'Hyldest til livet > < Rum til sorg'.

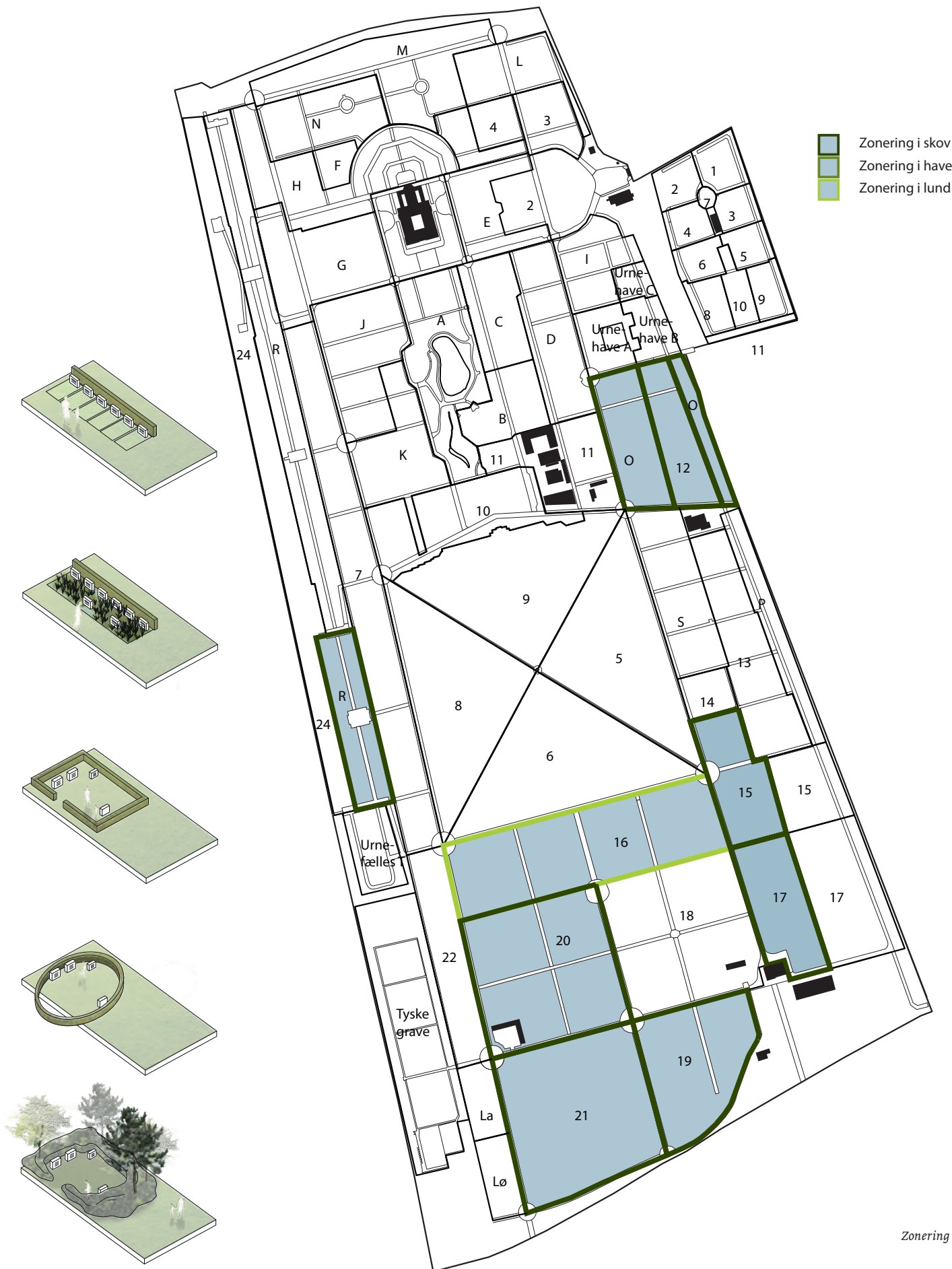
Når der ved en zonering af et gravområde skabes et større areal, som henligger åbent og frigives til rekreativt ophold, kan der opstå behov for at styre den ønskede brugeradgang og intensiteten, hvormed de rekreative områder udnyttes.

Der vil typisk være forskel på, hvor robuste de enkelte afdelingerne er, og i hvor høj grad man ønsker, at de enkelte afdelinger med spredte grave skal indtages til ophold eller om de i mere udstrakt grad 'blot' skal henligge som smukke lundagtige zoner, hvor nye plantninger kan øge attraktionsværdien.

Det er også af afgørende betydning, at de valgte zoner understøtter en geometrisk/arkitektonisk indretning af kirkegårdsafsnittet eller har en mere fritvokset, naturpræget eller ekstensiv karakter. Disse prioriteringer skal foretages på baggrund af en stedsspecifik, landskabsarkitektonisk og historisk analyse.

Eksempel på geometrisk zonering der skaber skærmet ophold for den besøgende til gravstedet og hermed mulighed for mere respektfuldt rekreativt ophold uden for gravhaver.

Zonering i skov
 Zonering i have
 Zonering i lund

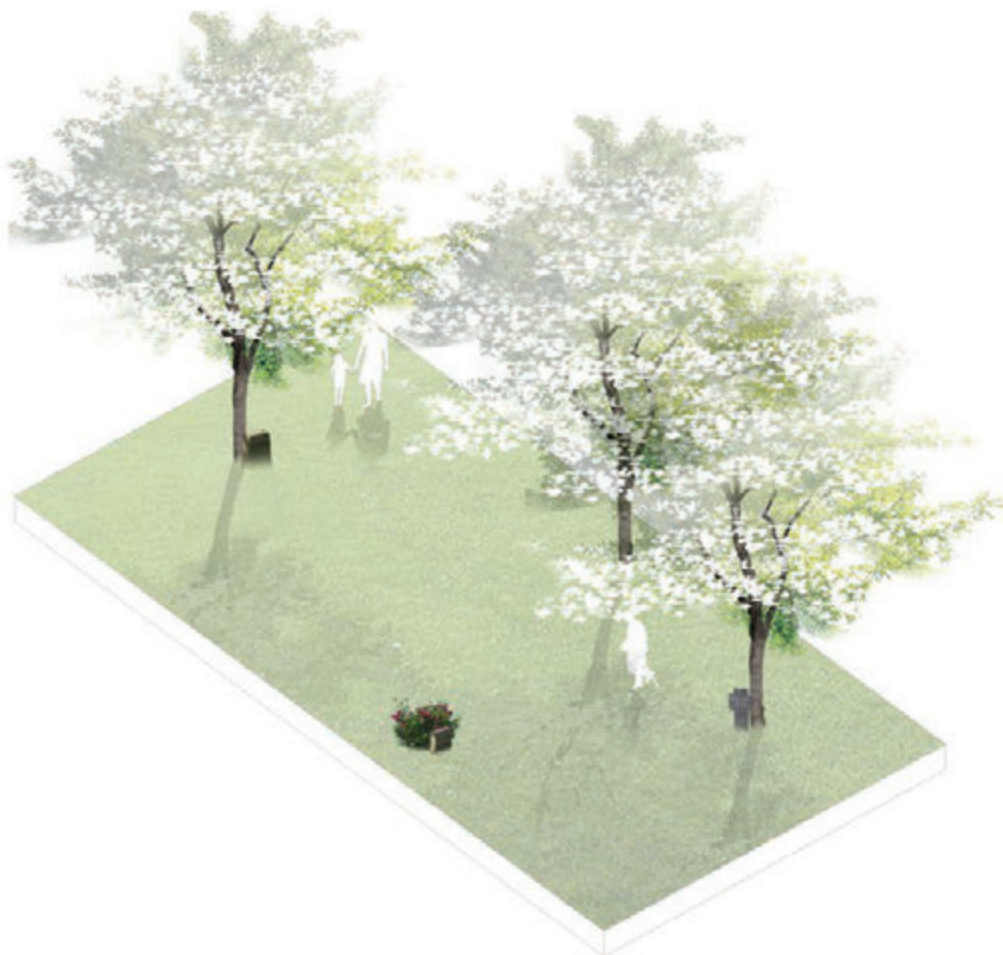
Zonering 1:5000

ZONER DER HJEMFALDER TIL REKREATIV BRUG

Områderne hjemfalder og overgår til rekreative formål. Gravstedsfunktionen ophører allerede fra i dag, og der lægges en plan for hvorledes resterende gravsteder kan indgå i en smuk og værdig hjemfaldsproces. I disse zoner kan der ligge bevaringsværdige grave og andre gravsteder, som er i brug. Disse kan markeres og skærmes på en stille måde med fx. et træ eller en busk, måske suppleret med en bænk hist og her.

Hermed kommer de enkelte gravsteder ikke til at stå og 'flagre', men vil kunne indgå i en smuk lundagtig karakter. Når gravstedet engang hjemfalder, vil træet stå tilbage og være en del af det rekreative rum.

Disse områder kan også yderligere tilføres nye attraktioner, som løgplæner og integrerede bænke mv.

Eksempel på hvorledes en tomme spredte grave sikres værdighed med solitær beplantning

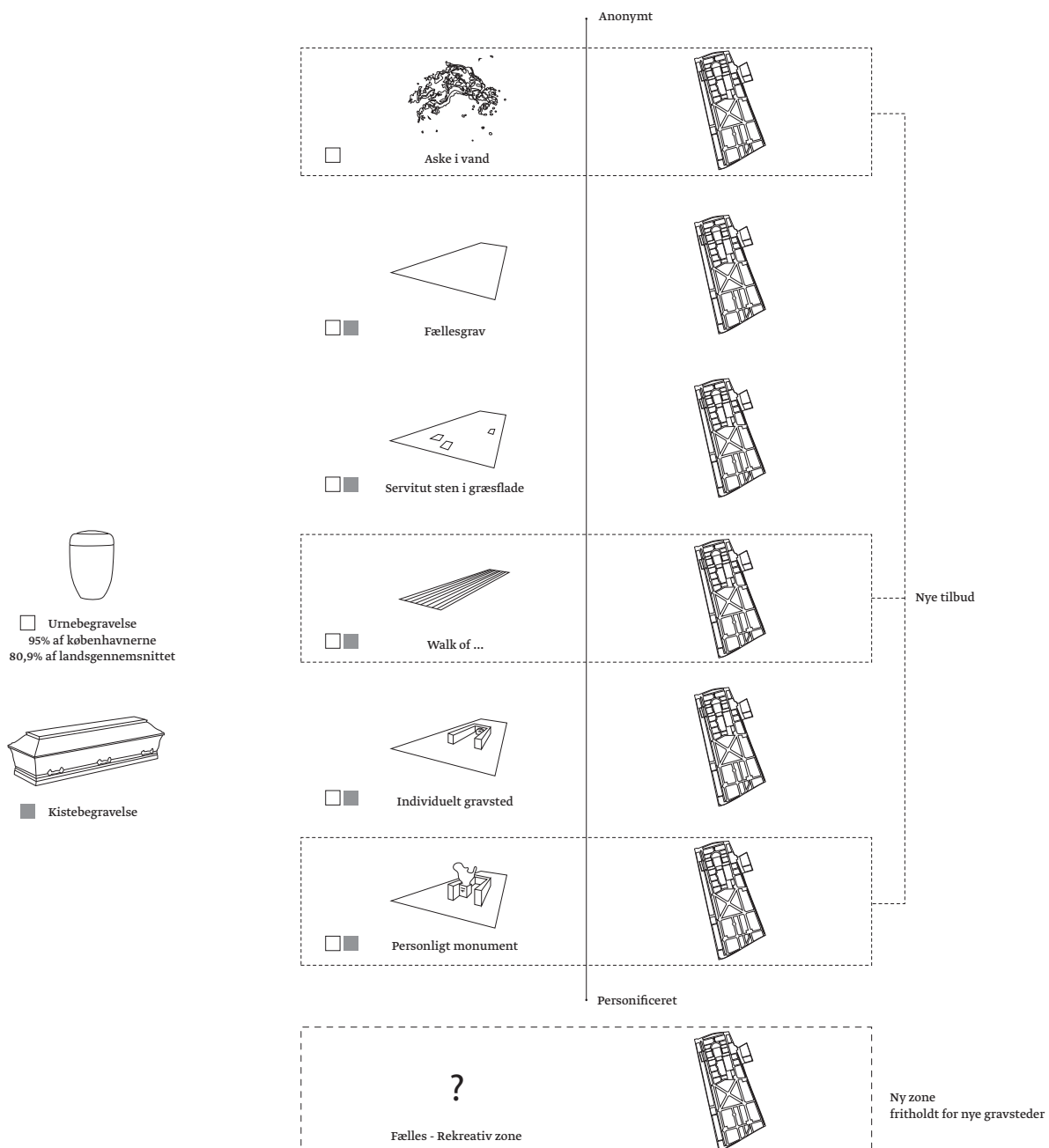

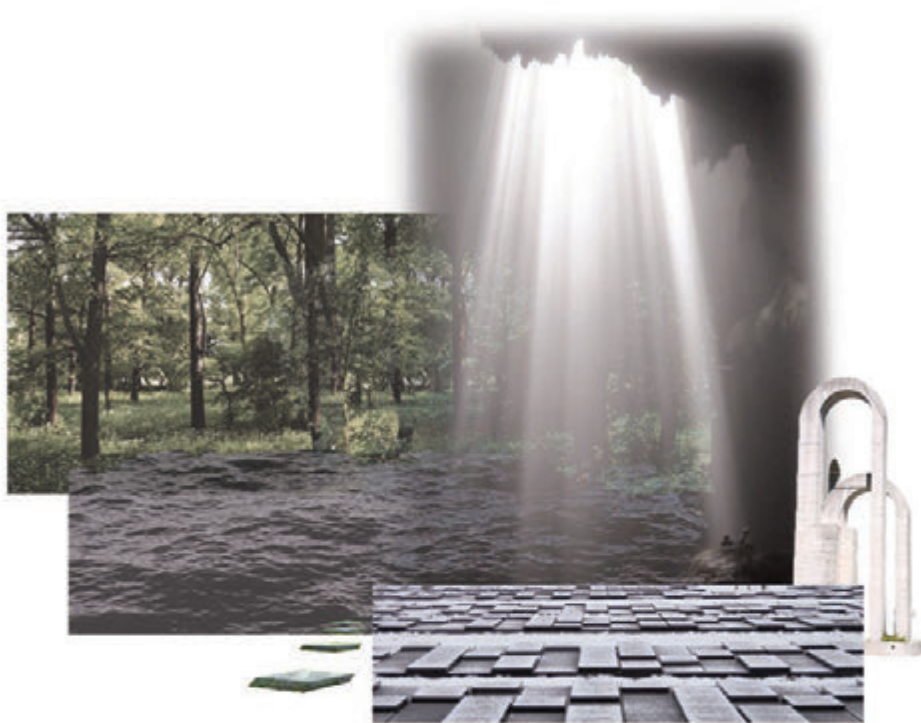
- Zonering i skov
- Zonering i have
- Zonering i lund

MULIGHED FOR UDVIKLING AF GRAVSTEDSTYPERNE

Vestre Kirkegård anvendes primært som begravelsesplads. Som kirkegård administreret og drevet af Københavns Kommune har Vestre Kirkegård i udgangspunktet plads til alle, der gerne vil begraves her. Der er i dag ikke overensstemmelse mellem kirkegårdens arealanvendelse og efterspørgslen på bestemte gravstedsformer. Langt størstedelen af kirkegårdens areal er udlagt til traditionelle kistegravsteder og mange af disse områ-

der har en lav udnyttelsesgrad. Områderne med urnegravsteder samt askefællesgrave og kistefællesgrave har en større udnyttelsesgrad. Det samme gælder kirkegårdens forskellige særafdelinger. Kirkegården har et stort pladsmæssigt overskud, som udgør et potentiale for etablering af nye, mere pladskrævende gravstedsformer.

collage

I udviklingen af nye gravstedstyper kan nye elementer integreres. Her kan blandt andet arbejdes med lys, vand, skov, kunst og indførelse af gravsten som en del af kirkegårdens belægning.

BELYSNING OG INVENTAR

BELYSNING

INVENTAR

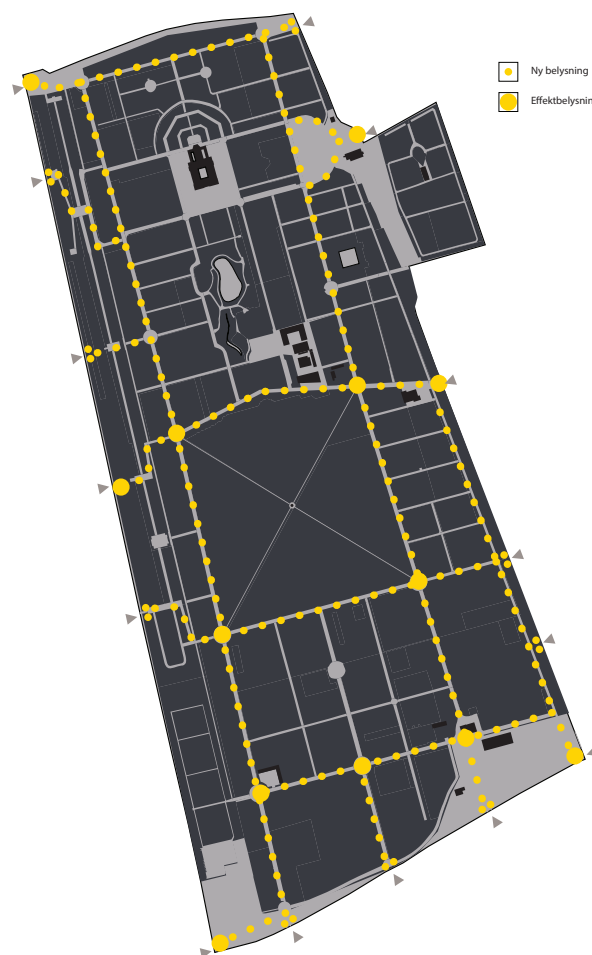
BELYSNING

I dag findes belysning på kirkegården kun i forbindelse med bygninger som eksempelvis ved den centrale materielgård og ved hovedindgangen.

En forbedret belysning vil skabe mere trygge rammer og fremhæve de mange kvaliteter, kirkegården rummer.

Belysningen vil kunne øge kvaliteten af ophold på de små pladser, mødesteder og ankomstrum samt sikre tilgængelighed om aftenen. Med en bevidst belysningsstrategi sikres det, at man kan færdes ad kirkegårdens hovedakser om aftenen og samtidig gøre det muligt at iagttage stjernehimlen fra de områder, der henligger i mørke. Lyset bør placeres som lave master og pullerter. Stemningsgivende belysning kan tilføre nyt liv til den ornamentale beplantning, alléerne og beplantninger omkring indgangspartierne.

Der bør etableres pullertbelysning langs den primære cykelforbindelse og ved de sekundære indgange. Ved primære indgange kan der laves effektbelysning til iscenesættelse af elementer, der etableres i forbindelse med nye og eksisterende, markerede indgange.

INVENTAR

Der er opstillet få bænke, affaldsspande og cykelstativer på kirkegården, herunder ved Nordre Kapel, ved søen, i urnehave A samt enkelte steder langs veje og i andre afdelinger. Gravstedskunder, der gerne vil sidde nær det gravsted, de besøger, har ikke mulighed for ophold. Samtidig er mulighederne for rekreativt ophold begrænsede.

Inventar i form af bænke, affaldsspande, pullerter, cykelstativer og lignende vælges, så det fremtræder ensartet og af høj kvalitet på hele kirkegården. Inventaret skal tilgodese både æstetik og driftsmæssige funktioner.

Ny skiltning på hele kirkegården kan etableres efter udarbejdelse af samlet formidlingsstrategi. Skiltning skal både fungere vejledende og oplysende og være af høj, æstetisk kvalitet, der harmonerer med øvrigt inventar på kirkegården samt Københavns Kommunes inventarpolitik for byen.

Der skal fremadrettet være fokus på, at få skabt værdige rammer omkring alle vandings-/affaldsstationer og hvor de besøgende ellers færdes. Den arkitektoniske kvalitet af disse steder skal være på samme høje niveau som man må forvente i forbindelse med alle andre pladsdannelser og bygværker på kirkegården.

En kombination af klassisk Københavner- / byrumsinventar og nye stedspecifikke elementer vil kunne være med til at koble kirkegården og byen tættere sammen.

